

DOLENJSKI TIT

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA NOVO MESTO

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto — Izhaja vsak četrtek — Posamezna številka 10 din — LETNA NAROČNINA 480 din, polletna 240 din, četrletna 120 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 900 din oziroma 3 amer. dolarje — TEK. RACUN pri Mestni hranilnici — Komunalni banki v Novem mestu št. 606-70/3-24

Štev. 34 (440)

LETO IX.

NOVO MESTO, 28. AVGUSTA 1958

UREJUJE uredniški odbor — Odgovorni urednik Tone Gošnik — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 30 — Poštni predal Novo mesto 33 — TELEFON uredništva in uprave št. 127 — Nenaročenih rokopisov ne vračamo — TISKA Časopisno podjetje «Slovenski poročevalec» v Ljubljani

Tovariš Tito, tovariš Aleksander Ranković in tovariš Miha Marinko v spremstvu komandanta Glavnega štaba Miše Novkovića ter komandanta naselja »Frane Rozman - Stane« med špalirjem navdušenih brigadirjev

Solze sreče

Vsi nasmejani in srečni so pričakali goste brigadirji v Kronovem. Le majhno dekletce se joče in pokriva lica z rokami. Okoli nje je gruča prijateljev, ki jo mirijo. »Hočem k Titu!« Vsi poznajo njeno zgodbo. Starše so ji pobili fašisti. »Zdaj imam samo njega...« Pustite me k njemu... Brigadirjem je nerodno. H gruča pristopi tovariš Ranković, priče se joče in pokriva lica z rokami. Potem jo odpelje k Titu. Vsa srečna je. Na že nasmejanih licih se arše drobne kapljice... »Vse bo dobro, vse bo dobro...« jo tolaži Tito.

»Pozdravi pionirje tvojega odreda!«

Prj Drnovem na Krškem polju so maršala Tita pričakali tudi prebivalci občine Videm-Krško. Na veliko presenečenje vseh se je avto maršala in njegovega spremstva ustavil. Ob vzklikih in pozdravljanju je tovariš Tito v spremstvu podpredsednika zveznega izvršnega sveta Aleksandra Rankovića, predsednika LRS Mihe Marinka in drugih izstopil iz avtomobila. Takoj ga je obdalo okrog 1.500 navdušenih državljanov. V imenu občinskega ljudskega odbora Videm - Krško je maršala pozdravil predsednik ObLO Stane Nunič. Nato je stisnil roko tovarišu Titu in mu podaril šopek rož predstavnik Pionirskega odreda »maršala Tita« iz Leskovca, nakar mu je tovarš Tito naročil: »Pozdravi pionirje tvojega odreda!« Nato je maršal s spremstvom obdel navdušeno množico in se odpeljal proti Brežicam. M.

»Rukovao sam se sa drugom Titom!«

Bilo je v naselju »Borisa Kidriča« v Zg. Kronovem v petek dopoldne. V skupini brigadirjev, ki jo je pravkar obšel predsednik Tito, je bil posebno glasen srednjevisok fant, ki je molet desnico visoko v zrak in dopovedoval tovarišem:

»Ne gurajte me, drugovi, ja sam se rukovao sa drugom Titom!«

Prisrčno, ganljivo: stik z maršalovo desnico je hotel brigadir ohraniti zase kar najdlje... Ne bo ga pozabil.

PREDSEDNIK TITO NA PRIMORSKEM

Po obisku pri graditeljih sveto ceste Ljubljana - Zagreb je predsednik republike maršal Tito v spremstvu soproge Jovanke, Mihe Marinka, generala Milana Zejlja in drugih v soboto obiskal Tolmin in Novo Gorico. Po vsej Soški dolini, kamor je tovariš Tito prispel čez Vrščic, so ga navdile dežju pozdravljali tisoč domačinov. Predsednik republike si je ogledal tovarno poljišva v Novi Gorici, nato pa je skozi Vipavsko dolino nadaljeval pot na Brione.

TITO med nami

Bil je in ostal bo nepozaben dan. Za tisoče naših ljudi, ki so se v mračnem petkovem jutru žalostno ozirali v sivo, mokro nebo, iz katerega je pljuskalo, lilo in grmelo, a so hkrati še vedno upali: morda pa le pride... In za tisoče in tisoče mladih, zagorelih brigadirjev, ki so v dolgih vrstah stali ob novi cesti in čakali, da bo prišel med nje njihov najboljši prijatelj in učitelj. Dež, nalivi in grom ga niso zadržali. Od Ivančne gorice do Mokric ga je pozdravljalo na desettisoče rok, toplih, iskrenih src in nasmejanih, vedrih pogledov.

Ze v Ivančni gorici je tovariš Tito po sprejemu raporta komandanta Glavnega štaba MDB Miše Novkovića nasmejan dejal:

»Niste krivi ne vi in ne jaz, da pada dež. Navzlic slabemu vremenu hočem videti čimveč...«

Sprejem vzdolž ceste je bil kljub nevihti navdse prisrčen. V Trebnjem je stal maršal Tito v odprtem avtomobilu in sredi naliva nasmejan odzdravljaval domačinom in zbranim brigadirjem. Pravitako v Novem mestu, kjer se je pred križiščem Industrije obtuje zbralo več sto ljudi v najhujšem dežju. Takoj, ko so avtomobil zavili proti Ločni, je med ljudmi završalo:

»Popoldne pride nazaj! Ob štirih na Glavnem trgu!«

Maršal si je medtem ogledal Otočec in vse prostore Glavnega štaba MDB. Vreme se je nato le zvedrilo: visoki gostje so obiskali brigade v naseljih Zg. Kronovo, Draga, Grmovlje in Gmajna. Sredi Krškega polja so jih prisrčno pozdravili prebivalci Krškega, malo niže še Brežičani. Potem, ko so si ogledali delo »Gradisovega« finišerja, ki je zadnje dni dosegel rekord v betoniranju nove ceste — 380 metrov na dan —, je kolona avtomobilov krenila proti Mokricam in vozila mimo naselij v Prilipah in Ribnici. Sem so prišli tudi mladinci iz brigad v Bobovici, Domasloveh in Rakitju. Bila je nepozabna slika: maršal Tito med mladimi graditelji, katerim so nezadržano vreli iz prsi nešteti pozdravi, vzkliki in pesmi.

Po kosilu na Otočcu je kolona avtomobilov spet zavila v Novo mesto. Na slavnostno okrašenem Glavnem trgu, kjer se je zbralo menda vse, kar je moglo z doma, je predsednik republike prvokrat stopil na tla dolenske metropole. Spet pozdravi, cvetje, ploskanje in veselo vzklikanje. Vsakdo je hotel ljubljene maršala videti od blizu; v hipu je bil obkrožen od veselih Novomeščanov in pionirjev. Gostje so iz Novega mesta spet zavili k avto cesti proti Karteljevemu in prek Sentjurja in Lukovka do Trebnja. Ganljiva srečanja mladine z maršalom so se spet ponovila.

Tovariš Tito je na vsakem koraku videl ogromne uspehe dosedanjega dela. Maršal se je pohvalil brigadam, ki so v teh nekaj kratkih mesecih skupaj z delavci dale novi cesti veličastno podobo. Skoraj od Korenitke do Ivančne gorice pa se je predsednik republike s spremstvom že peljal devet kilometrov po novi asfaltni cesti. Po cesti, o kateri je januarja letos prvič govoril mladi generaciji naše države, po cesti — ki je bila zgrajena v slabih štirih mesecih poštvovalnega dela.

Bil je in ostal bo nepozaben dan. Petek, 22. avgust 1958. Dan, ko je za nalivi in nevihti spet posijalo sonce in pokazalo predsedniku republike dolensko zemljo in na njej mladino vseh naših dežel v skupnem prizadevanju in ustvarjalnem delu za našo srečno bodočnost.

Pesem ceste bratstva in enotnosti, za katero je dal tovariš Tito pobudo in vso pomoč mlademu rodu naših narodov, je zdaj, po maršalovem obisku, z vsemi svojimi brigadami, delavci, inženirji, tehnikmi, podjetji in investitorji še mogočnejša, še lepša, še bogatejša.

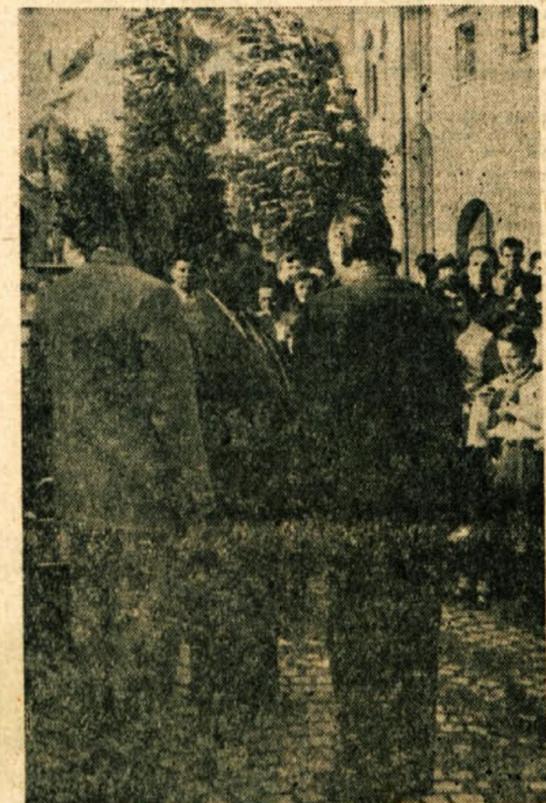
Tovariš Tito in sekretar OK ZKS Jože Borštnar zapuščata kavarno na novomeškem Glavnem trgu

Pozdrav Brežičanov

V petek se je okrog 11. ure zbralo ob cesti na Catež pri Brežicah več sto Brežičanov, ki so prihiteli iz uradov, trgovin, podjetij in s polj, ko so slišali, da se bo maršal Tito peljal po avto cesti proti Zagrebu. Prihiteli so Titovi pionirji in cicibani s šopki in zastavicami, da pozdravijo svojega maršala. Njim so se pridružili brigadirji iz mladinskega naselja v Prilipah. Ura je šla že proti poldnevu, nestrpnost pri zbrani množici, kdaj se bodo izza ovinka prikazali avtomobili, je vedno bolj narasčala. Nekaj minut po dvanajstju je prispel prvi avtomobil

in javil: »V tretjem avtomobilu bo on!« Čez nekaj minut je v počasni vožnji pripeljalo več avtomobilov, maršala pa so že od daleč vsi spoznali. Dvignil se je vihar navdušenja, brigadirji so mu glasno skandirali in ploskali, pionirji in cicibani so ga pozdravljali z rožami in zastavicami. Nasmejan je odzdravljaval tovariš Tito goste vrsti ob obeh straneh ceste. Počasi je vozil njegov avtomobil, a vendar se je zdelo, da jim le prehitro izganja izpred oči, saj so se mnogi, posebno najmlajši, pionirji in brigadirji, prvič srečali z maršalom Titom.

Predsednik okrajnega ljudskega odbora Franc Pirkovič pozdravlja predsednika republike maršala Tita na novomeškem Glavnem trgu

Cvetje za ljubljene, najdražjega gosta! Novomeški pionirji in pionirke so toplo pozdravili maršala Tita in mu izrekli na tleh dolenske metropole prisrčno dobrodoščilo. Tovariš maršal jim je naročil, naj pozdravi ves mladi dolenski rod.

Mladino vzgajamo z ustvarjalnim delom

Dragi tovariši! Danes sem prišel na ta veliki objekt, ki ga gradi socialistična mladina Jugoslavije. Zal mi je, da nisem mogel tega že prej startiti. Niso mi dovoljevali posli. Danes, ko sem tu, sem se prepričal, kako prav je bilo, da smo sklenili, naj naša mladina ponovno prevzame določen del odgovornosti za izgradnjo naše socialistične dežele. Na mladinskem kongresu v Beogradu sem v imenu naše Partije in Centralnega komiteja govoril o tej nalogi, ki jo je tedaj mladina z velikim navdušenjem sprejela. Nihče od nas, nitj jaz, nitj moji tovariši, ostali člani komiteja, nismo dvomili v to, da bo obljudba, ki so jo dali vaši vodilni tovariši tedaj na kongresu, izvršena. Danes, ko sem šel vzdolž enega dela trase in videl mladince, videl izvršeno delo, sem bil srečen, ker sem lahko ugotovil, da je obljudba ne samo izpolnjena, temveč da je v nekem smislu celo presežena. Zato ni nobenega dvoma — če ne bo kakšnih elementarnih nezdod — da bo to delo ne samo pravočasno, ampak celo predčasno izvršeno.

Ko smo prenehali z našimi mladinskimi akcijami, smo razmišljali, ali nismo morda pogrešili, ker smo demobilizirali velik del naše mladine, ki ni mogla, ne zaradi svoje volje, temveč pod silo okolnosti, sodelovati v izgradnji naše dežele v tolikšni meri, kolikor bi lahko. Nekateri so govorili, da je naša mladina apolitična, da naša mladina plava v razne tuje vode, oziroma da je pod tujimi vplivi itd. Da to ni točno, vidim danes, ko gledam naše mladince. Njihovo navdušenje, ta njihova pripravljenost, njihovo delo, vse to govori o tem, da imamo prekrasno mladino. Če so kje kakšne pomankljivosti, je to naša krivda, ne pa krivda mladine.

Centralni komitej Zveze komunistov Jugoslavije si bo v bodoče, še bolj prizadeval skrbeti za to, kako se vzgaja naša mladina, v kolikšni meri sodeluje pri naporih naših narodov za izgradnjo naše dežele. To je dolžnost vseh komunistov. To je bila naša dolžnost že pred vojno, ko smo delali pod najtežjimi ilegalnimi okoliščinami. Tudi tedaj smo se komunisti trudili, da bi čimveč mladine zbrali okoli sebe. Tudi danes vidj mladina v nas, v komunistih, svoj vzor, hoče, da ji dajemo tudi naloge, da ji kažemo pot, po kateri naj se razvija. Kot so govorili nekateri naši ekonomisti, bo ta cesta morda nekoliko dražja. Toda mi v Centralnem komiteju mislimo, da moralno-političnega činitelja, ki si ga pridobiva naša mladina in ki je ogromne važnosti za našo skupnost, ni mogoče

nadoknaditi z nobenimi sredstvi in plačili. Nobena druga šola ali tečaj ne more dati naši mladini toliko, kolikor lahko pridobi na takih delovnih akcijah. Pa tudi če bi bil učinek še manjši, čeprav ne morem govoriti o manjšem učniku, kot ga lahko dajo redni delavci, kajti mladina lahko z elanom nadoknadi tisto, česar večjih z znanjem ne more dati. Ogromne važnosti je, tovariši, da vzgajamo našo mladino z ustvarjalnim delom.

Zaradi samega gospodarskega računa ne moremo pri vzgoji naše mladine zanemariti najvažnejšega činitelja. V Jugoslaviji bomo imeli še vrsto takšnih akcij. Četudi je delo na sedanjem objektu mnogo bolj organizirano in je mladina bolj preskrbljena in organizirana, kakor je bila na prejšnjih delovnih akcijah, vendar smatram, da bomo morali prihodnja leta take akcije še bolj pripraviti. To zimo je treba predvideti vse kar bi bilo potrebno, da bo naša mladina zadovoljna, da bo lahko čimbolje opravljala svoje delo in se okoristila z vsemi pravicami. Želi si obogatiti znanje. Pri vsaj je ogromna težnja kmetičke mladine, da se nauči tehnike. Kaj smo ji dali? Nekaj traktorjev, za katere ste se sami borili in za druge take stroje. Prihodnje leto mora biti to organizirano, da ne bodo skrbeli za to samo voditelji, ki so odgovorni za delo z mladino, ampak bo to naša skrb. Postaviti moramo organ, ki bo skrbel za vse, kar je potrebno.

Ob zaključku se je predsednik Tito z nekaj besedami zadržal tudi pri današnjem mednarodnem političnem položaju. Dejal je, da je danes Jugoslavija zopet pred problemom, kakršni je n. pr. klevetanje, podiktiranje, psovanje, negiranje njene pozitivne vloge na mednarodnem področju itd. Poudaril je, da je posebno v tem položaju važno, da je jugoslovanska mladina sama celota, da bo neomajno nadaljevala tisto, za kar smo se starejši borili. Ne čaka naj na čas, ko nas ne bo, ampak naj že danes dela skupno z nami, naj nam lažja delo, da bo moralno-politično vzgojena in oborožena z zadostnim znanjem, ki je potrebno za vsakodnevno življenje. Moralno-politična enotnost naših narodov, o tem sem globoko prepričan, — je delal maršal Tito, — se po popolnoma uresničila z našim mladim narasčanjem.

— Iz govora predsednika republike maršala Tita na kosilu v Glavnem štabu MDB na Otočcu (22. avgusta 1958)

Stanovanjska skupnost

(Nadaljevanje)

Servis stanovanjskih skupnosti

V dosedanjih osnutkih so tri vrste servisov, ki bi jih lahko uvedla večina stanovanjskih skupnosti pri nas. To so: gospodarski servis, preskrbovalni servis in obrtni servis.

Gospodarski servis bi opravljal sledeče naloge: čiščenje, pranje, krpanje, popraviljanje in likanje perila in oblačil. Imel bi tudi primerno število sodobnih gospodinjskih strojev ter bi jih s priloženo strokovno delovno silo posojal na dom. Oddelek tega servisa bi po naročilih gospodinjstev opravljal večja čiščenja stanovanj in nudil tudi delno pomoč gospodinjstvom pri delu. V okviru gospodarskega servisa bi bil tudi prehranbeni oddelek, ki bi po naročilu posredoval gospodinjstvom tudi na dom očistena surova živila, sočivje in zelenjavo: solato, stročnice, krompir, razno zelenjavo, gomolje in meso; polkuhana živila: fižol, meso, drobovino in podobno ter že gotova jedila: omeletnice, popolna kosila (menije). Razen tega bi lahko člani skupnosti uživali hrano tudi v obratu takšnega servisa.

Kolikor bi bilo potrebno, bi v okviru gospodarskega servisa delal oddelek za varstvo predšolskih in šolskih otrok. Varstvo bi bilo organizirano v posebnih domovih, kjer bi že obstajajo, v posebnih sobah večstanovanjskih blokov ali v skupnem prostoru za več manjših stanovanjskih hiš. Oddelek bi nudil šolskim otrokom pomoč pri učenju, jih nadzoroval, skrbel za ureditev skupnih igrišč, pripravil skupne izlete otrok, sprehode in podobno. Posredoval bi za namenjavno učil in učnih pripomočkov, jih posojal; razen tega bi posojal igrače, športne rekvizite, posebne vrste obleke ter razno opremo. Kadarkoli bi gospodinjstva obisk, težko zmorejo domača

dela in postrežbo gostov. V takem primeru bi zaprosile za pomoč servis ter dobile izučeno kuharico in gospodinjsko pomočnico. Kadar pripravljamo drva za zimo, urejamo vrt in podobno, včasih ne vemo, »kje se nas drži glava«. Tudi tu bi nam pomagal servis. Posredoval bi občasno delovno silo za sekanje in spravljanje drv, obrezovanje sadnega drevja ter dela na vrtu.

Preskrbovalni servis je drugi, ki smo ga omenili. Posredoval bi nakup in dostavo raznih vrst živil na dom: specijskega blaga, delikatesnega blaga, kruha, mleka in mlečnih izdelkov, mesa in mesnih izdelkov, sadja in zelenjave, raznega galanterijskega blaga in tobacnih izdelkov. Razen tega bi člani stanovanjske skupnosti občasno oskrbovali z ozirom: s sadjem, krompirjem, kurivom in z ostalimi potrebnimi predmeti, ki jih potrebujemo v večjih količinah za zimске zaloge.

Obrtni servis bi nudil prebivalcem s pomočjo raznih svojih delavnic cenena manj-

ša popravila stanovanjske in gospodinjske opreme, prostoro-rov, zgradb, naprav in napeljav.

Nastete vrste servisnih služb bi lahko stanovanjska skupnost pri nas pričela takoj uveljavljati, seveda le tam, kjer bi bile potrebne. Začetna sredstva bomo dobili iz raznih virov. Prvi in najvažnejši vir je samopomoč državljanov, ki stanovanjsko skupnost ustanovijo. Samopomoč je zamišljena tako, da državljanji prispevajo v obliki materiala ali denarja. Pomagale bodo gotovo tudi gospodarske organizacije in kmetijske zadruge ter občine. Nekatere gospodarske organizacije v Novem mestu so že do sedaj kazale mnogo zanimanja za razne dejavnosti, ki jih bodo v bodoče urejevala stanovanjska skupnost. Pomembna večja podjetja so v takšne namene ponujala že lepe zneske.

O sredstvih, pogojih in še marsičem, kar bo potrebno, da bi stanovanjska skupnost lažje »zadrla«, pa se bomo pomenili v prihodnji številki.

Ne nasedajte!

I. C. rojen 1929. leta, iz Bernauza pri Splitu, se je 20. junija v Ljubljani v skladišču Tobacne tovarne Sarajevo s ponarejenimi dokumenti predstavil kot »komandant srpske brigade« s avto ceste in dvignil cigarete v vrednosti 400.000 din. Cigarete je nato prodajal in zamenjal za pijačo ob trasi bodoče avto, ceste. Z večino plena je bil prijel od varnostnih organov.

Kot padalski instruktor se je predstavil izletni V. K. iz Maribora in zatrjeval, da je nastopil od LZS. Od brigadirjev je pobral denar za članarino Letalske zveze in izkaznice Bil je obsojen na mesec dni zapore. Ko je 20. 7. kazen prestal, je takoj odšel v naselje Kartljevo in se tam zadal za zastopnika Rdečega križa ter pobral članarino, objubil brigadirjem značke Rdečega križa in trenirke. Bil je takoj ponovno prijel.

Da je poslan od Zveznega izvršnega sveta iz Beograda je zatrjeval S. A., znan delomrznec in potepuh iz Beograda s to kritični-

co je obiskoval mladinska naselja in skuhal zastoj žviti. Sodnik za prekrške ga je obsodil na 35 dni zapore.

V naselju Bela cerkev se je T. D. iz Novega Pazarja, star 26 let, predstavil kot novinar Saša Marković, ki dela pri časopisu »Mladost na sveto putu«. Zanimal se je za brigadirje, kako so zadovoljni, skrbel ga je ureditev taborniške in silnice. Zaradi takih lumparij je bil že kaznovan. Sodnik za prekrške mu je prisodil zdat 15 dni zapore.

V Vihrah izbruhnila dva požara

22. avgusta popoldne je iznenada izbruhnil požar v Vihrah na Krškem polju, pri posestniku Solariju. Na pomoč so prhiteli razni službeniki in gasilci iz garnizije Cerklje, Videm-Krškega in bližnja gasilska društva. Ko so se vsi posvetili reševanju imetja in preprečevanju ognja, je nenadoma zagorelo na drugi strani vasi, pri občinskem odborniku Račiču.

Ker je bilo vreme vetrovno, so težko preprečevali širjenje ognja. Škoda, ki je nastala, cenijo nad 3 milijone dinarjev. Pri tem, Račiču je razen gospodarskega plosnja zgorelo tudi 12 prašnikov, stamozreznica in sena za 4 glave živine. Imenovani je pred kratkim znižal zavarovalno vsoto od dveh milijonov na polovico, kar se mu bo obutno poznalo pri izplačilu zavarovalnine.

Domnevajo, da je bil požar, slati pri tov. Račiču, podtaknjen. Vzroke požara še raziskujejo.

V TEM TEDNU NABIRAMO:

- Cvet jensenske rese (100 din).
- List ajbsa (36 din), sizenovca (180 din), hribske rese (500 din), gozdne jagode (100 din), melise (140 din).
- Rastlino ptičjega dresna — moravka (30 din), črnobina (70 din), gladniška (36 din), hribske rese (250 din), jetičnika (105 din), vodne kreše (140 din), koptinika s korenino — virh (65 din), zlate rozge (45 din).
- Korenine beladone (140 din), gozdna korena (100 din), baldrjana (260 din), habata — smrdljivi bezg (36 din).
- Plodove: špek celj (50 din), sipek luščine (180 din), črna trna — oparnice (30 din), gloga — belega trna (33 din), bezga (90 din), češmina (100 din).

OBVESTILO — Nabralci, posilite za nabiranjem cveta jensenske rese! Ko bo cvetje porjavelo, bo odkup prenehal.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Vsi so se odušanih. Generalna skupščina je na izrednem zasedanju soglasno sprejela arabsko resolucijo o Srednjem vzhodu, ki je zahtevala umik ameriških in britanskih čet iz Libanona in Jordanije, pozvala države v tem delu sveta, naj se ne vmešavajo v notranje zadeve svojih sosed in naložila generalnemu sekretarju Združenih narodov, da odputuje na Srednji vzhod.

Javnost seveda še ni bila navdušena, ampak se je ljudem kamen odvil od srca, kakor pravimo. In čeprav so Američani po sprejetju arabske resolucije trdili, da v bistvu zagovarja njihovo stališče, Rusi pa njihovo, se za to ni nihče zmenil. Glavno je bilo, da je bila resolucija sprejeta, kar pa še ne pomeni, da je uresničena.

Glavni pogoj za pomiritev je seveda umik tujih čet s Srednjega vzhoda. Trindvajsetega septembra poteče mandat dosedanjemu predsedniku Libanona Chamounu in funkcije predsednika republike bo prevzel general Sehab. Če prej ne, bo takrat vlada zahtevala umik ameriških čet iz Libanona in Američani so že večkrat izjavili, da se bodo umaknili, če bo to zahtevala od njih zakonita libanonska vlada.

Mnogo bolj zapleten je položaj britanskih vojakov v Jordaniji. Po mnenju pristranskih opazovalcev objektivno samo navzočnost kakih dva tisoč britanskih vojakov drži pokoncu kralja Husaina in njegov režim. Največja težava je v tem, da mladi Husain s slabšanjem položaja kaže vedno večjo krvočelnost in nepopustljivost, ker ve, da je britanska vlada v skriplih. Britanski vojak, ki so bili

večkrat namočeni v Irak, da bi restli krono in Nuri es Saída, so običali do vratu v Jordanskem pesku, ker so jih v Iraku prehiteli. Kako naj Macmillan zdej »časno« umakne vojake iz Jordanije? — Pred kratkim si je kralj Husain privoščil procese proti štirim osebam, ki so bile vse obtožene za veleizdajo. Toda obtožba ni važna. Važno je, da so vsi štirje obtoženi nosili na sebi jasne sledove nečloveškega mučenja, kar se lahko ugotovili celo britanski gledalci televizije. Koliko nastroplikov pa je Husain podavil in postrelil po svojih skrivnih kletah? Baj je hotel Husain 'avno obesiti skupino izda-

v katerih poziva sovjetsko vlado, naj obnovi priprave — na ravni veleposlanikov — za sklicanje konference na najvišji ravni. Prav tako, če že ne še bolj spodbudna je bila novica, ki je prišla iz Zeneve. Atomski strokovnjaki z vzhoda in zahoda so se sporazumeli o več metodah za ugotavljanje jedrskih eksplozij in tudi o načinu, kako bi bilo mogoče nadzorovati morebitno izvajanje sporazuma o ustavitvi jedrskih poskusov. To zdej pomeni, da je odpadel izgovor, da poskusov ni mogoče zaslediti in nadzorovati. Zaključki zenevske konference strokovnjakov bodo v veliko oporo politikom in državnikom

in upati je, da bo vprašanje razorožitve prišlo z mrtve točke na prihodnjem rednem zasedanju Generalne skupščine OZN jeseni.

Priznati je treba, da že dolgo ni bilo toliko ugodnih znamenj za ublažitev mednarodne napetosti. Toda zavedati se je treba, da so to samo lastovke in ne še pomlad. Samo polagoma, s skrajno obzirnim utrjevanjem medsebojnega zaupanja, s čim manj propagande in čim več resnih naporov za normalizacijo razmer bo mogoče doseči korak naprej. Pot je že dolga in trnova, toda utešno je že to, če vlada preprečanje, da skušajo na obeh straneh polskati pravo pot. Trenutno bi dejali, da je zmeren optimizem upravičen. Toda samo to in nič več.

Le zmeren optimizem

Jalec» na glavnem trgu v Amanu. V zadnjem hipu ga je pregovoril britanski veleposlanik, naj tega ne stori. Navsezadnje bi bil takle prizor za britanske vojake le malo prehud. Kolikor se že ne sprušejo, kaj delajo v Jordaniji, bi se spraševali, kakšen režim branijo s »svojo navzočnostjo.

Na mednarodni ravni je takoj p končanem izrednem zasedanju Generalne skupščine OZN prišlo do pomembnih predlogov. To pot je pobuda v rokah Zahoda. ZDA so sporočile, da so se voljne takoj začeti pogajati o sklenitvi sporazuma o ustavitvi jedrskih poskusov za eno leto, hkrati pa so zahodni veleposlaniki v Moskvi izročili sovjetskemu ministru za zunanje zadeve istovetne note.

po sorah in razredih ter njihovo kakovost za trg. Izvoznega sadja Dolenjska danes še nima. Lahko pa ga doseže v bodoče. Če bomo pri oskrbovanju sadja upoštevali vsa navodila strokovnjakov.

Sadjarstvo bo treba ravnati tako, kot zahteva to svetovni trg. Uvesti bo treba proizvodnjo takih sadnih vrst in sort, ki jih tržišče išče in s katerimi dosežemo večje dohodke.

Kaj pa zdaj, ko imamo samo industrijsko sadje?

Tako se bo verjetno marsikdo vprašal. Potrošnja na domačem trgu je trenutno majhna. Kmetijske zadruge so za odkup sadja marsikje nepripravljeni. Sadje pa je delovnemu človeku potrebno, zlasti še otrokom, mladini sploh, stariim ljudem in bolnikom. Na trgu mora biti vedno dovolj sadja. To bomo dosegli pa le, če proizvajalci pri letošnji bogati letini ne bodo postavljali previšokih cen.

Kaj pa zdaj, ko imamo samo industrijsko sadje?

Višek proizvodnje pa je treba shraniti v primernih, dobrih sadnih skladiščih.

KMETIJSKE ZADRUGE, ODBORI ZA SADJARSTVO!

Uredite si primerna skladišča za sadje, ki naj bodo dovolj suha, svetla in zračna!

Organizirajte predelavo sadnih sokov za dom in prodajo!

Prilagodite sadne sušilnice za sušenje sadja!

Ponekod so se predelave sadja v sokove že lotile žene-zar-

Sušite sadje!

Bogato sadno letino izkoristimo tako, da nam bo dala kar največje koristi. Peter Kapš

Premalo inženirjev

Po podatkih iz vseh dežel primanjkuje na svetu okoli 5 milijonov tehničnih strokovnjakov. Amerika jih nujno potrebuje vsaj 30.000. Nemčija 45.000, v manj razvitih deželah pa je pomanjkanje inženirjev raznih strok še večje.

Kopitarna Sevnica

v Sevnici

razpisuje

ŠTIPENDIJO NA TENIČNI SREDNJI ŠOLI - lesni odsek.

Prednost imajo kvalificirani delavci podjetja, ki imajo že nekaj prakse, dalje otroci padih borcev ter dijaki iz območja ObLO Sevnica.

Prošnje je treba vložiti do 30. VIII. 1958 na Kopitarno Sevnica.

11. in 12. številka URADNEGA VESTNIKA

21. in 25. julija sta izšli 11. in 12. številka Uradnega vestnika ObLO Novo mesto. V prvi je objavljeno priporočilo ObLO Novo mesto o reformi šolstva v vseh 11 občinah prejšnjega okraja, odredbe ObLO Cromelje, Kostanjevica - Podbočje, Metlika, Mirna, Mokronog, Novo mesto, Straža, Toplice, Sentjerne in Žužemberk, o plačevanju pavšalne sklošne, odloka ObLO Novo mesto o razpisu nadomestnih volitev in odredbe ObLO Straža - Toplice o skupnem zatiranju rastlinskih bolezni in škodljivcev. Objavljenih je tudi nekaj objav volitev in imenovanj ter bilance industrijske obutve Novo mesto, Industrije čevljev Bor Dolenjske Toplice in »Keramike« Novo mesto za leto 1957.

VREME ZA CAS OD 29.8. DO 7.9.

Prevladovalo bo lepo vreme. Krajevne ali kratkotrajne padavine pričakujemo okoli 31. avgusta ter 3. ali 4. septembra. Močnejše padavine s ohladitvijo okoli 7. septembra. V. M.

Na novomeškem živilskem trgu in sejmišču

Lepo vreme in obilna letina znižujeta cene pridelkov iz tedna v teden. V ponedeljek, 25. avgusta, so mnoge gospodinjice z veseljem opazile, da se je zelenjava in sadje zelo pocenilo. Jajca pa so poskočila kar za 2 dinarja. Zanjeto so zahtevali 18 din. za silve 30 din. za jabolka 40 din. za brusnice 60 din. za hruške 30 din. za grozdje od 60-100 din. kg. za zelje 15 din. za kumare od 10-15 din. za papriko 45 din. za paradiznike 30-40 din. kg. za liter mleka 32 din. za liter silivke 400 din. za meter drv 2000 do 2200 din.

Blizajoča se jesen je privlačila na trg mnogo prodajalcev volnenih izdelkov in platna. Na novomeškem sejmišču je bil tokrat zaradi sejma v Sentjerne promet nekoliko slabši. Od 71 napradaj pripeljanih praščev so jih okoli 60 pokupili dalmatinski kupci, nekaj čez 600 pa domači kmetovalci. Cena se je gibala od 2.800 do 21.000 din.

Rok za dokončno izdelavo tarifnih spozornov je bil enkrat že prestavljen in sicer od 15. septembra na 1. oktober. Naloge so nadvse resne in odgovorne, zato je zelo važno, ali bodo tarifne komisije po podjetjih začele takoj proučevati razmerja med delovnimi mesti, način nagrajevanja po normah, premijah itd. Casa ni velike!

NAŠ OBISK

Bil je žgoč, soparen avgustovski dan, ko je »motor« spohajl iz Novega mesta proti Ljubljani. Odkar pravi motorni vlak nadomešča lokomotiva z enim ali dvema pulmanoma, se na udobnem sedežu zadovoljno pretregneš in iz vseh strani puhteca soparica te kar nehotе ovije v težak dremavec.

Zbudilo me je govorenje na hodniku, kjer sta se rokovala znanca.

»Odkod? Z ženo sva obiskala fanta!«

»Kaj je sinko kje na počitnicah?« je povpraševal glas

pohvala

človeka, ki je vstopil na eni izmed »stramvajskih« dolenskih postajic.

»Ne! V brigadi je!«

»A tako, potem je pa res že sin in ne več sinko. Kako pa živijo v brigadi?«

»Delajo, to moram reči, presneto delajo! Bil sem v kamnolomu, kjer pripravljajo brigade kamen za avto cesto. Delovodja mi je rekel: brigadir zaleže tudi za tri delavce, tako požrtvovalen je. In

veselje jih je gledati, te nasefante in dekletal! Vsi so polni mladostnih moči, na pragu življenja; veste, zares delajo tako kot berno o njih v časopisih in tužemo v radiu. Ža to pravim, da so brigade dobra stvar. Mladi ljudje spoznavajo delo, naučijo se ga ceniti. Videla sva z ženo, da je fant zdej čisto drugačen. Tudi v odnosih do naju je bolj prijazen in pozoren. Zares, brigada je zanj dobra šola. Ves dan so na svežem zraku, hrana je močna, zdravje kar kipi iz njih. Moram vam reči, da jih je veselje pogledati. In če bi nič drugega ne naredili v brigadah z njimi kot to, da bo mladina spoštovala fizično delo, bi samo to odtihalo ves naporn in vse stroške nove ceste!«

Ponos je stjal očetu z obraza, ko sta se z znanec razpnela v pogovoru. Nisem ga poznal. Toda pohvala, ki jo je izrekel brigadam, je bila topla, pristrčna. Zdelo se mi je kot da jo je povedal v imenu vseh staršev, ki so poslali na avto cesto, to veliko šolo bratstva in enotnosti mladega rodu, svoje otroke.

Njemu, »nezanemu« brigadirju, ki ga je oče pohvalil, naj velja zato tudi naš današnji obisk.

-k

Notranjepolitični tedenski pregled

Tarifni sporazumi

Nedavno tega smo zapisali, kako pomembni so ukrepi, ki bodo uredili tarifno politiko pri nas. Mimogrede smo omenili tudi tarifne sporazume. Se pravi sporazume, ki naj bi jih v imenu gospodarskih organizacij posameznih panog pripravila združenja. S tarifnimi sporazumi bi moral zagotoviti enotna načela nagrajevanja v posameznih vrsteh industrije, obrti, kmetijstva, trgovine, gostinstva itd. Skupne komisije posameznih panog sedaj podrobno proučujejo, kaj vse naj bi tarifni sporazumi vsebovali. Nekatera združenja so že poslala osnutke tarifnih sporazumov posameznim podjetjem, da bi o njih razpravljali zato, da bi komisije pozneje upoštevale ustne pripombe. Če bomo dosegli, da bodo novi tarifni pravilniki pripravljeni do 1. januarja, bi bilo nadvse potrebno, da bi bili tarifni sporazumi sprejeti vsaj do 1. oktobra. Iz izkušnje vemo, da so potrebni najmanj trije meseci za to, da podjetja sestavijo dobre tarifne pravilnike in pred sprejemom o njih tudi razpravljajo. Tarifni sporazumi bodo vsakekor osnova za uveljavljanje enotnih načel pri nagrajevanju.

razvrstili v tri skupine: mala, srednja in večja ter za vsako skupino posebej pripravili tarifni sporazum. Pri tem bi upoštevali predvsem gospodarski pomen podjetja, velikost, dalje kraj, v katerem je podjetje, vrednost proizvodnje itd. Na osnovi takih ocen verjetno ne bi bilo težko ločiti podjetja po pomembnosti, kajti razumljivo je, da bi bilo napak, če bi izenačevali dohodke v vseh podjetjih. Komisije predlagajo, da bi bilo treba za nekatere gospodarske panoge uveljaviti tudi nekakšne »dopolnilne« kriterije. S takimi dopolnilnimi kriteriji bi zvišali tarifne postavke delavcem, ki delajo v posebnih pogojih. Ze sedaj pa se kaže, da nekatera podjetja navajajo vrsto stvari samo zato, da bi na osnovi dopolnilnih kriterijev dosegli čim višje tarifne postavke. Tak lov za višjimi postavkami vsakekor ni smotrni in smo povsem prepričani, da bodo nekatera podjetja, ki bodo sicer vztrajala pri tem, kmalu spoznala, da ob sedanjih proizvodnji tako povečevanje tarifnih postavk sploh ni možno.

Mnogo razpravljajo tudi o tem, kakšna naj bi bila razmerja med tarifnimi postavkami v samih podjetjih in med podjetji. Tudi tu je zaenkrat precej različnih mnenj. Gradbinci na primer predvidevajo, da naj bi bile razlike med najnižjo in najvišjo tarifno postavko v gradbenih podjetjih in projektantskih organizacijah 1:7, v gradbenem obrtništvu 1:3,5 in v

gradbenih montažnih podjetjih 1:6,4. Predvidevajo tudi tarifne postavke s precejšnjim razponom. Menimo, da je napak, da bi v tarifnih sporazumih navajali tudi določene (v dinarjih) tarifne postavke, kajti to mora ostati pravica vsakega posameznega kolektiva.

V tarifnih sporazumih se bodo zainteresirana podjetja posameznih gospodarskih panog dogovorila tudi o osnovah drugih oblik nagrajevanja, to je nagrajevanju po učinku dela, po normah, akordu, o premijah itd. Sporazumi se bodo tudi o načelih, ki bi morala veljati pri delitvi »stege« dohodka. Tudi na tem področju se mnogokaj ni jasnega in nekateri kolektivni žele, da bi predpisovali v sporazumih preveč podrobnosti. Pri premijah na primer predlagajo, naj bi v tarifnih sporazumih pisalo, kdo lahko dobi in kdo ne more dobiti premije. Medtem ko nekateri predlagajo, naj bi bile osnove za izračunavanje premije predvsem proizvodni oziroma finančni učinek, kar je edino pravilno, pa žele drugi, naj bi v tarifnih sporazumih predvideli tudi nekakšne splošne in posledne premije. Te premije bi delili vsem članom kolektiva in sicer na osnovi tarifnih postavk. Tako pač ne bi mogli uveljaviti načela, da se dele premije le za dokazljive gospodarske uspehe. Taka načela v tarifne sporazume pa ne smejo priti.

Lepe vreme in obilna letina znižujeta cene pridelkov iz tedna v teden. V ponedeljek, 25. avgusta, so mnoge gospodinjice z veseljem opazile, da se je zelenjava in sadje zelo pocenilo. Jajca pa so poskočila kar za 2 dinarja. Zanjeto so zahtevali 18 din. za silve 30 din. za jabolka 40 din. za brusnice 60 din. za hruške 30 din. za grozdje od 60-100 din. kg. za zelje 15 din. za kumare od 10-15 din. za papriko 45 din. za paradiznike 30-40 din. kg. za liter mleka 32 din. za liter silivke 400 din. za meter drv 2000 do 2200 din.

ZABELEŽENO

10% - 10,000.000

Občinski ljudski odbor Novo mesto je pred dvema mesecema predložil obema zboroma v odobritev odlok o 10-odstotnem posebnem proračunskem prispevku. Zbor proizvajalcev ga je zavrnil z utemeljitvijo, da se mora prej posvetovati z gospodarskimi organizacijami, ker nimajo vse enakih pogojev. Sklenili so, da bi uvedli dve stopnji: 5 in 10 odstotkov.

Gospodarske organizacije so bile pred komisijo, ki je vprašanje reševala, mišljenja, da naj plačujejo prispevek tudi delavci in uslužbenci zavodov in ustanov. Svoje mišljenje so podkrepili z dvojnimi: delavci gospodarskih organizacij v okraju Novo mesto so v metri LRS najsilabše plačani, delavci iz zavodov in ustanov pa imajo na vsem območju LRS enake prejemke. In drugič: prispevek se steka v proračun komune, ki nudi in vrača v enak meri tako enim kot drugim. Zato

htega je verjetno edinstven primer v LRS in FLRJ. Medtem je izšlo navodilo da teče plačevanje prispevka od 1. naslednjega meseca, ko se občina sprejela odlok. Sedem mesecev je minulo, za plačevanje jih je torej ostalo le še 5. Dve tretjini laniranega zneska sta propešli. ObLO je na skupni seji obeh zborov sprejel odlok, da odstopa od p.čevanja prispevka.

Vprašanje smo pričeli reševati preveč administrativno. Lahko bi prispevek uporabili kot instrument. Gospodarske organizacije, ki so delile plače iz dohodka, naj bi plačevale 10-odstotni prispevek, ostale morata 5-odstotnega. To bi bil sicer bolj moralni instrument vendar bi prav moralno najbrž precej učinkoval. Zdej je prepozno. Ze tako šibek občinski proračun je izgubil 10 milijonov, ki so bili planirani kot dohodek od 10-odstotnega posebnega proračunskega prispevka.

Betoniranje nove avtomobilske ceste pod Belo cerkvijo bo skoraj dokončano

Od petka do nedelje bo v Novem mestu 3. REPUBLIŠKI FESTIVAL v kmetijskem strojništvu LRS

Vabimo vas na 3. republiški festival v kmetijskem strojništvu ljudske republike Slovenije, ki bo v okviru prireditev za graditve avtomobilske ceste Bratislava in enotnosti Ljubljana-Zagreb

V NOVEM MESTU 29., 30. in 31. AVGUSTA 1958.
Pokrovitelji festivala so:

GLAVNA ZADRUŽNA ZVEZA SLOVENIJE,
GLAVNI ODBOR LJUDSKE TEHNIKE SLOVENIJE,
OKRAJNI LJUDSKI ODBOR NOVO MESTO,
OKRAJNA ZADRUŽNA ZVEZA NOVO MESTO.

Spored:

Petek, 29. avgusta:

ob 17. uri otvoritev 3. republiškega festivala in konferenca: - toristov ter kmetijskih strojnikov Slovenije v prostorih Doma ljudske prosvete; ob 20. uri žrebanje startnih števil.

Sobota, 30. avgusta:

ob 8. uri začetek tekmovanja za traktoriste v oranju, v spretnostni vožnji in v teoriji na posestvu Kmetijske šole Črni; ob 16. uri začetek tekmovanja mladih zadrušnikov v oranju in spretnostni vožnji; ob 20. uri družabna prireditev za udeležence v hotelu Kandija.

Nedelja, 31. avgusta:

ob 8. uri začetek medrepubliškega tekmovanja mladih zadrušnikov; ob 11. uri povorka s kmetijskimi stroji; ob 15. uri razglasitev uspehov in razdelitev nagrad.

NOVOMEŠČANI! DOLENJCI!

Obiščite prireditev 3. republiškega festivala v kmetijskem strojništvu! Videli boste najboljše traktoriste iz vseh slovenskih okrajev pri praktičnem delu, spretnostnih vožnjah in teoretičnem obvladovanju strojništva!

Z obiska slovenskih izseljencev 16. avgusta pri mladinskih brigadah

Prebivalci občin v nedeljo vsi na volitve!

Predvolilna dejavnost v 113 volilnih enotah, ki obsega volilni okraj Metlika-Semič, je z združenim zborovanjem v Metliki in Semiču zaključena. V nedeljo bodo volilci teh dveh občin izvolili svojega zborovatelja za republiški zbor Ljudske skupščine LR Slovenije.

Volilci občin Metlika in Semič!

Potrdite tudi tokrat z enotno udeležbo na volitvah svojo politično zavest! Udeležite se volitev polnoštevilno in tudi zdaj pokažite, da z delom in z novimi uspehi nadaljujete pot, na katero ste stopili v letih NOB! Volilni rezultat nedeljskih volitev naj bodo ponoven korak naprej v graditvi socialistične države!

OSEM LET GOSPODARJI

V soboto poteče osem let, odkar so tudi v NOVOTEKSU delavci prevzeli upravljanje in usodo tovarne v svoje roke

Konec avgusta slavi delovni kolektiv Novoteksa osmo obletnico, kar se je uresničila parola: Tovarne delavcem v upravljanje. V tem kratkem obdobju je podjetje doseglo vidne uspehe na vseh področjih, ki so v glavnem plod smotrnega gospodarjenja in upravljanja. Če samo pogledamo, koliko se je Novoteksa razširil, vidimo, da je bilo storjenega precej dela in vloženo precej truda, ki se bo sčasoma bogato obrestovalo. Med najvidnejše uspehe lahko štejemo dograditev nove kamarn predilnice Novoteksa II v Metliki. To bo za kolektiv velika pridobitev, še večja pa za našo skupnost, ko bo pričel obrat normalno obratovati.

Razen tega so zrastle še drugi objekti, ki so namenjeni industrijski razširitvi in skrbri za našega delovnega človeka. Zelimo, da bi se Novoteksa razvijal s takšnim tempom ter še povečal svojo proizvodnjo, kar bo koristilo našemu delovnemu človeku in družbi.

Ob polletni bilanci je bilo veliko govora, da Novoteksa ni izpolnil polletnega plana. Če bi to trdili, bi celotnemu delovnemu kolektivu delali krivico. Novoteksa-krat I, ki dela v Novem mestu, je tudi letos dosegel svoj plan, ni pa ga dosegel v celoti, ker je že bila uračunana proizvodnja novega obrata, ki bi moral steči že julija, stekel pa bo koncu septembra. Vzrok zastoja je prepozna dobava strojev iz inozemstva. Tako je nastala večmesečna zamuda in predhodno planirani plan ne more biti dosežen.

Če se povrnemo na Novoteksa I, vidimo, da so tudi letos kakor druga leta bili doseženi lepi uspehi, saj je plan celo presežen: finančni plan 49.741.286 din doseženo 549.653.201 (111,4%).

plan tekočih metrov 191.751 metrov, doseženo 193.861,40 m (101,3%),
plan tekočih mikanih tkanin 174.066 m, doseženo 159.899 metrov (97,6%),

plan tekočih česanih tkanin 27.685 m, doseženo 33.962,40 m (122,5%),
plan kvadratnih m čes. tkanin 39.391 metrov, doseženo 48.551,29 m (122,6%),

plan kvadratnih m mik. tkanin 223.044 metrov, doseženo 227.322,03 m (102,1%).

Celotni letni finančni plan bruto produktov je znašal za oba obrata 1 milijardo 581 milijonov 160 tisoč din, kar bi bilo doseženo, da ni prišlo do neujube zakasnitve strojev. Ko bo dobil Novoteksa svojo novo kamarn predilnico, se bo bruto produkt podjetja povečal za okoli 600 milijonov.

Z razširitvijo upajo v Novoteksu, da bodo še bolj izboljšali svoje proizvode, saj bodo lahko izdelovali artikole, ki jih je bilo doslej treba uvažati za drage devize. Tovarna ne bo odvisna od uvoza, kajti vsa preja bo izdelana v domači predilnici. Preja bo krila domače potrebne, saj bo tovarna izdelovala tudi prejo za pletilnice, ki se že zanimajo za barvne kolekcije in kvaliteto.

Misljmo, da smo s to predilnico veliko pridobili in bi bilo potrebnih še več takih obratov, da bi vsaj delno ustregli velikim potrebam po industrializaciji Dolenjske.

Slavko Dokl

Prvi litri vina v metliški vinski kleti

Jagode portugalk se vsak dan bolj črnijo. Konec avgusta ali vsaj prve dni septembra bodo že zrele za bratev in prvi curki sladkega mošta bodo stekli v sode.

Velika vinska klet pod Komendskim hribom je že opremljena z novimi sodi in kadmi. Prejšnji teden so iz stare kleti na Bregu revolucije prepeljali v novo klet tudi vse tamkajšnji inventar s stiskalnicami, ki stoji pripravljena, da prične stiskati letošnje grozde.

Grozde in mošt bodo letos od vinogradnikov po novi zvezni

uredbi odkupovale edinole kmetijske zadruge, in sicer v Metliki, na Radovci, na Suhorju, v Semiču in Crnomlju. Odkup bo izveden v glavnem na terenu, vinogradniki pa bodo pripeljali grozde ali mošt v vinsko klet, ki bo poskrbela za nadaljnjo predelavo grozolja, za nego mošta in vina, za prodajo na debelo, za izvoz itd. Zato je nujno potrebno, da se vinogradniki tesno povežejo s kmetijskimi združenji. Spekuliranje s poznejšimi višjimi cenami je skoraj nesmiselno, saj mnogi vinogradniki ne morejo vnovičiti niti lanskega pridelka, medtem ko kaže letos po vsej Sloveniji na tako obilno vinsko letino, kot je že dolgo ni bilo. Poleg tega bodo vsi nakupi vina s strani večjih potrošnikov nujno izvedeni preko kmetijskih združenj oziroma vinskih klet.

Prav zato pa bodo tudi vinske zadruge tesno sodelovale z vinogradniki pri obnovi belokranjskega vinogradništva. Predvsem bo treba pričeti vsaj v okolici Metlike spet saditi plemenito metliško črmino, ki jo lahko ugodno plasiramo tudi na tujem trgu. Dober primer takega naprednega vinogradništva so novi vinogradi na Malem vrhu nad Bušinjjo vasjo, kjer je zasajenih nad 95 odstotkov trt črmine. Delno so obnovljeni vinogradi tudi na Grabrovcu in na Boldražu, dobro pa bi bilo, da si vinogradniki ogledajo tudi vinograd na žitno oporo na Stražnem vrhu pri Crnomlju. Zdej belokranjskim vinogradnikom skoraj ne bo treba več hoditi na poučne ekskurzije na Stajersko in Goriško, saj bodo lahko doma našli vse prikaze modernega vinogradništva in kletarjenja.

V novi metliški kleti bo torej v kratkem stekel prvi letošnji vinski pridelek. Z obnovno vinogradništva in s pravim odkupom bo dosežena tudi potrebna kvaliteta belokranjskih vin. To pa bo načrtnim delom izvedljivo šele v prihodnjih letih in celo desetletjih. Z novo, moderno opremljeno vinsko kletjo, ki naj bi sčasoma dobila tudi modernno predelovalnico grozolja in upravno poslopje (za zdaj bodo upravni prostori v bivši pisarni »Pionirja« v Bračkovici hiši) so namreč dane lepe perspektive za belokranjsko vinogradništvo. Teh perspektiv pa smo lahko vsi veselji.

Svetlo in zračno

Obisk v novi krojaški delavnici novomeškega »OBRTNIKA«

V prostorih, kjer posluje danes bife Gorjanci, ob cesti proti Zabji vasi, je takoj po osvojitvi stekla krojaška delavnica takratnega VTP Novo mesto. Sedem ljudi je delalo s štirimi močno obrabljenimi šivalnimi stroji, ki so jih z nekaj kosi ostale opreme podedovali od nekdanjih partizanskih delavnic.

Danes tistih štirih strojev ni več. V sodobno opremljeni svetli in zračni delavnici, ki jo je podjetje Obrtnik Novo mesto, naslednik VTP, uredilo v Malo-čevičevi stavbi pri ženski bolnišnici, teče dvanaest šivalnih strojev. Tudi električni so med njimi. Trideset parov pridnih rok, devet vavencev je med njimi, šiva, kroji, lika in dela vse, kar je potrebno, da bi bila naročena obleka lepa in stranki po volji.

Podjetje se je širilo in selilo iz prostorov v prostore. Iz Zabji vasi v barako na Katarini, od tam pa v prostore nasproti Doma JLA. Spet jim je postalo pretensio. Razmišljali so in iskali rešitev. Končno so se sporazumeli in preuredili spodnje prostore v Malo-čevičevi hiši. Lepa delavnica je zdaj tam, v bližnji in daljnji okolici Novega mesta bi težko našli tako lepo urejeno.

Leto 1954 so se obrtne delavnice VTP v Sloveniji združile in preimenovala v podjetje Obrtnik Ljubljana. Krojaška in čevljarška delavnica v Novem

štva so novi vinogradi na Malem vrhu nad Bušinjjo vasjo, kjer je zasajenih nad 95 odstotkov trt črmine. Delno so obnovljeni vinogradi tudi na Grabrovcu in na Boldražu, dobro pa bi bilo, da si vinogradniki ogledajo tudi vinograd na žitno oporo na Stražnem vrhu pri Crnomlju. Zdej belokranjskim vinogradnikom skoraj ne bo treba več hoditi na poučne ekskurzije na Stajersko in Goriško, saj bodo lahko doma našli vse prikaze modernega vinogradništva in kletarjenja.

V novi metliški kleti bo torej v kratkem stekel prvi letošnji vinski pridelek. Z obnovno vinogradništva in s pravim odkupom bo dosežena tudi potrebna kvaliteta belokranjskih vin. To pa bo načrtnim delom izvedljivo šele v prihodnjih letih in celo desetletjih. Z novo, moderno opremljeno vinsko kletjo, ki naj bi sčasoma dobila tudi modernno predelovalnico grozolja in upravno poslopje (za zdaj bodo upravni prostori v bivši pisarni »Pionirja« v Bračkovici hiši) so namreč dane lepe perspektive za belokranjsko vinogradništvo. Teh perspektiv pa smo lahko vsi veselji.

—ar

Na Bizeljskem gradijo

Na Bizeljskem so začeli ureničevati dolgoletno željo tamkajšnjih prebivalcev: graditi zdravstveni dom, ki bo prihodnje leto gotov. Kmetje so pri spavalci za novi dom precej lepa, Bizeljsčani pa so tudi sticer objavili, da bodo pomagali pri gradnji tega potrebne doma. Bizeljski gasilci, ki so pred kratkim zelo slovesno počastili 65-letnico svojega društva, bodo z dobrotom velike tombole dogradili svoj gasilski dom.

LJUBLJANA - klet najboljših kapljic...

Okoli IV. mednarodne vinske razstave v Ljubljani in njenem mednarodnem pomenu — Kako ocenjujejo najboljši strokovnjaki žlahtni sok trtja — Tudi za dolenskega vinogradnika je taka razstava zelo poučna — Zanimanja za lahka rdeča vina in črmino je med tujimi kupci iz leta v leto več, le da imamo takih vin žal še vedno premalo — Kakšna je cvičkova bodočnost?

Jutri, 29. avgusta, se bodo v Ljubljani odprla vrata IV. mednarodne vinske razstave.

O teh razstavah je že mnogo pisalo tako naše strokovno kakor tudi dnevno časopisje. Izredno veliko je število laskavih priznanj, pa tudi kritike niso izostale, kot na primer zakaj niso te razstave v Zagrebu, v Beogradu ali Skoplju ali še kje drugje, zakaj ne bi bila ena tu, druga tam i. t. d. Tudi glede ocen razstavljenih vin je bilo nekaj nezadovoljstva kot n. pr. to, da so od jugoslovanskih vin odnesla skoraj vse zlate medalje vina iz Slovenije, da so bila srbska in druga jugoslovanska vina preslabo ocenjena, ali da so bila z latimi medaljami nagrajena samo sladka vina...

Pa pogledjmo še malo čez mejo!

Vse države — sosede Jugoslavije — so zelo pomembne vinogradniške države, med drugimi evropskimi pa se nahajajo največji vinski producenti sveta (Francija). In ko se je leta 1955 začelo pisati: »V jeseni bo v Ljubljani I. internacionalna vinska razstava«, takrat redka, kratka poročila tujega tiska niso poglajala nikake važnosti tej razstavi.

Minila je prva razstava, bila je uspešna; leta 1956 je bila druga. Uspeh je bil velik, zelo velik. Poročila v tujem tisku so se zelo pomnožila, tako po številu kot po vsebini. Ta poročila so — rada ali nerada — začela priznavati velik razvoj naših vinskih razstav; priznala so da spadajo med do sedaj največje na svetu.

V jeseni 1957 je minila tudi III. vinska razstava v Ljubljani, nakar so odpadle v tujem tisku vse sponje in članki, ki so bili objavljeni v časopisih in revijah vseh petih delov sveta, vsi si bili edini v tem, da je Jugoslaviji uspešno dvigniti mednarodne razstave v Ljubljani do višine in pomembnosti, kot je do sedaj ni dosegla še nobena druga država na svetu.

razstave veliko korist za naše vinogradništvo, da odpirajo našim vinom vrata na tujih tržišča, da dvigajo ugled naše domovine v tujini i. t. d. Zato je dajala prirediteljem vsopotrebno pomoč in podporo. Gospodarsko razstavišče in naši strokovnjaki so napejnali vse sile, dvigniti te razstave do najvišje možne višine.

Danes, pred otvoritvijo IV. mednarodne vinske razstave v Ljubljani, smo na dosežene uspehe lahko upravičeno ponosni.

Prijave vzorcev — domačih, posebno pa še tujih — se množijo iz dneva v dan; njih število je do danes naraslo na preko 580 in bo do otvoritve preseglo številko 600, kar je mnogo več kot svetovni rekord.

Tekmovalo bo razen Jugoslavije že dosedaj prijavljenih 16 tujih držav. To je uspeh, ki ga ni moč prezreti nikjer na svetu!

Ocenjevanje razstavljenih vin

Vsa razstavljena vina bodo pred otvoritvijo razstave ocenjena in po svoji kakovosti ter po doseženih točkah nagrajena z bronasto, srebrno ali z zlati medaljo. Nenagradena ostanejo ona vina, ki ne dosega za nagrado predpisanih točk.

Način ocenjevanja

Kakor je predpisano po mednarodnih uzancih, prišljejo v dvorano, kjer se ocenjuje, prikrite vzorce, ki jih odpirajo šele pred degustacijsko komisijo, izklicatel napove ocenjevalcem, zaporedno (degustacijsko) številko vzorca (ne tisto, ki jo za vsako razstavljeno vino najdete v katalogu), grapo, in prečko (državo). N. pr. štev. 127, kvalitativno vino, 1955, California.

Isti vzorec posebej, kontrolor preveri pravilnost izračunavanja, vpiše doseženo nagrado, nakar takoj prteno pisati diplome.

Mednarodna degustacijska komisija

Ta mora vedno biti sestavljena iz priznatih, mednarodnih strokovnjakov, kar bo slučaj tudi za našo letošnjo komisijo. Naprosene so bile države: Francija, Nemčija in Madžarska, da snamelejo preko svojih znanstvenih inštitutov ustanov vsaka po enega degustatorja. Jugoslavija bo dala predsednika (ki ne ocenjuje) in tri degustatorje.

Glede na sestavo deg. komisije in glede načina ocenjevanja bodo razstavljalci več kot prepričani.

Tudi točajke posnemajo degustatorje...

da bo vsako razstavljeno vino dobiti tisto oceno, ki jo v resnici zasluži.

Pomen razstave za dolensko vinogradništvo

veče na svetu. To ne pomeni samo, da je na razstavi udeleženo veliko število tujih držav ali da je število vzorcev rekordno. To pomeni, da je tudi število obiskovalcev — tujih in domačih — izredno veliko. In še to: tuj obiskovalci so večinoma kupci, ki poskušajo naša in tuja vina z vso natančnostjo, primerjajo kakovosti in cene, zbirajo informacije o kvalitetah, ki pridejo za njih v poštev in nakupujejo vino.

Zanimanje za lahka kislata rdeča vina in črmine

Treba je povedati, da je bilo zanimanje inozemskih kupcev za dolenskega rdeča vina vsa ta leta zelo veliko — na žalost ni bilo zadostnih zalog ustreznih kvalitet (prepičle trgovatve, kakovostno slabe vnske letine).

Tuji kupci bi želeli dober cviček, čistega harmoničnega okusa, lepe rubinrdeče barve, nekateri svetlordeče barve, ter s prijetno, vendar izrazito kislino. Z eno besedo: zahtevajo cviček, kakor zraste v dobrih letih pri pravilni vinifikaciji in negi.

Imeli bodo torej možnost postreči tujim kupcem z zadostnimi količinami prvostopenega cvička. Mimogrede pove-

rodnic (otela), ki so Dolenjcem tako simpatične zaradi obarvanja cvička!

Kaj pa dolenska in belokranjska črmina?

Za ti dve črmini bi bilo več kot dovolj interesentov. Potrebno je torej zasajati v večjih količinah portugalko, modro frankinjo in še druge sorte, ki dajo dovolj obarvane črmine, dobrega prijetnega okusa.

Prepričan sem, da bi se dober dolenski cviček, bizeljsko rdeče vino ter dolenska, a posebno še belokranjske črmine pri ustreznih kvalitetah laže in prej prodale ali izvozile kot masivatorje drugo jugoslovansko vino. Začnimo torej enotno in energično z načrtno obnovo dolenskih vinogradov in penzionirajmo samorodnice!

In obisk razstave?

Za dolenske vinogradnike naj bo prijetna dolžnost obiskati tudi IV. mednarodno vinsko razstavo v Ljubljani in z vso pozornostjo poskušati domača in posebno še tuja vina. Naloga nas vseh je spoznati tipe in bistvo tujih vin, ki obvladajo svetovna tržišča. Našli bomo n. pr. renomirana francoska rdeča in svetlordeča vina z malo alkohola in s precejšnjo kislino, ki so zelo iskana in še bolj plačana in katere bi lahko delno nadomestili naš dober cviček. Seznanili se bomo z zelo lahkim pikantnimi moselskimi (Z. Nemčija) belimi sortami s precejšnjo kislino in samo okoli 10% alkohola. Ta vina dobiš za drag denar po celem svetu. In bordoške in burgundske črmine, ki dosežajo najvišje cene od vseh vin na svetu? Tudi te bomo lahko poskušali in preuhtali. Tudi tem se bomo le deloma lahko približali, če jih bomo dodobra spoznali in naš sortiment črmin pri zasajanju vinogradov ustrezno prilagodili.

Obisk te vinske razstave je torej edinstvena, redka prilžnost in visoka šola za naše vinogradnike in strokovnjake, ki naj bodo zelo pozorni in pridni učenci in to za svoje korist in korist skupnosti.

Jošip Levanič, enolog

Za nastane tabor nauk:

- 1. Načrtna obnova vinogradov na dobrih legah.
- 2. Zasajati samo v uradnem sortimentu priporočene sorte.
- 3. Opustiti sajenje samorodnic.

Sprehodi po novomeških likovnih razstavah

Popularizacija likovne umetnosti, stare pa tudi sodobne, stokrat se vodno sodi v doleno področje muzejske ustanove, četudi bi morda po tej ali drugi smeri tako razstavo lažje in učinkoviteje pripravili. Poglavitna je pač iniciativa. In Dolenjski muzej jo je pokazal z razstavo del slovenskih likovnih umetnikov. Pravičnejše bi morali reči, da je pripravil prikaz umetniških del slovenskih živčevih in že umirih slikarjev in kiparjev, ki jih v Novem mestu hranijo privatni ali ustanovi (ali pa so se v lasti umetnikov). Dela so nastala pred prvo vojno, med obema vojnoma, med zadnjo vojno in po njej. Velik razpon petdesetih let! Vendar z deli ni niti najmanj prikazana razvojna podoba naše umetnosti. Na razstavi srečamo Borčiča, Carga, Deržaja, Germa, Jožeta Gorjupa, Goršeta, Jakca, A. G. Kosa, Lamuta, Miheliča, Moleta, Perka, Pirnata, Sirka, Stiplovška in Vavpotiča. Znana in manj znana imena, pomembna in nepomembna. Vendar vsa že poznana Novomeščanom.

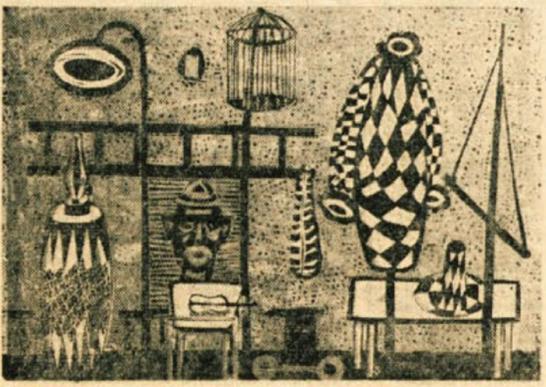
S slikami so napolnjene tri učilnice. Poleg na stene obiščenih so na posebnih mizah razstavljene v prvi sobi grafike. Vlado Lamut v tretji sobi po svoji stari navadi razven tega, kar je razstavil po

di, Ajda, Otočec in Kostanjevica. Predan svoji maniri in mehki dolenski pokrajini poje v živahnih, včasih morda kar preživahnih, tonih o žgosti sončni pripek, sinjem nebu, openatih strehah in se le tu pa tam umakne v zamolke sence ali pa se razneži v jutranji vedrini. Ne išče razburjenj, ne filozofira. Na njegovih slikah samo zadovoljno teče Krika krog mesta in beli oblaček tu pa tam zmoti globoko modrino. Bogata je lestvica njegovih barvnih tonov, včasih pa tudi umirjena kot v sliki Trške gore ali Ob Krki in malce sladka na rožnat ali violetem ton ugašena v Ajdi. Večji iskalec je v grafiki. Tudi izbor je tu bogatejši: predvojna, partizanska in povojna grafika: Martinarna, Breg, Novo mesto, partizanski portreti in še njegov avtoportret z Bregom. Sami klasični prefinjeni listi, domala zgodovina slovenske grafike.

Z eno sliko sta zastopana G. A. Kos (Rože 1937) in te dni umrli Ivan CARGO (Deseti brat, rdeča kreča). NIKO PIRNAT in France MIHELIC imata partizansko grafiko. Od J. GERMA so razstavili njegovo Savico. To pot v lažjem in zato bolj primernem okviru, od I. VAVPOTIČA pa portret žene in Novo mesto ob sončnem zahodu. Soba napra-

Motivom ob Krki in s Pericami, PERKO pa z obveznimi motivi s Cerkljskega jezera. M. MALES ima eno krajino. Menda iz žužemberškega konca, subjektivno predelano, vendar prizadeto naslikano. Potem je še DERŽAJ s Tihožitjem in pokojni SIRK z odličnim tušem Na obali.

In šele sedaj se lahko posebej ustavimo pri treh: pokojnem Joži Gorjupu, Franju Stiplovšku in B. Borčiču. Od Jože GORJUPA, prerano umrlega kosanjskega rojaka, so razstavili eno samo njegovo jedkanico Deseti brat. List, kljub umetnikovi mladim letom in nedovnim vplivom italijanskih slikarskih akademij, kaže veliko umetniško, vendar še ne posebej dozorelo potenco in hkrati opozarja, da moramo čimprej zbrati njegov, morda danes v celoti niti ne več dosegljiv slikarski, grafični in kiparski opus. Talentirani umetnik je umrl v svojem petintridesetem letu. Franjo STIPLOVŠEK danes redko razstavlja in menda tudi manj slika. Danes ga bolj poznamo kot ravnatelja brežiškega muzeja. Dozorel je pred dobrimi dvajsetimi leti, v prejšnjih tridesetih letih. Predstavniki slikarske smeri izhajajoče iz stvarnosti, ki je iskala likovni teraz predvsem v predmetu, stvarni risbi in barvi. Njegove slike se bodo gotovo vključile v domači likovni razvoj kot primer nove stvarnosti v našem slikarstvu in na naši razstavi razstavljeno Znamenje ga tudi, poleg razstavljenega portreta, dobro karakterizira.

Bogdan Borčič: CIRKUSKO TIHOŽITJE

stenah in mizah, zaupa obiskovalcu še dober kup svojih grafik, da jih gledalec po mili toli obrača ali gleda. V prvi sobi srečamo predvsem JAKCA, njegove pastele in grafike. Večina pastelov je nastala v prejšnjem letu. V poznem Jakčevem zanesljiv načinu so naslikani predvsem motivi iz Novega mesta in novomeške okolice (Ob Krki, Oblački, Trška gora, Novo mesto, Ob Težki vo-

vi enoten vtis. Edino Kos, CARGO in morda še kipar GORSE z ženskim aktom v lesu izpadajo iz več ali manj realističnega okvira. Druga soba (dohod iz hodnika), je manj enotna, četudi je tudi tu postavljen realistični naglas z Moletovimi in Perkovimi krajinami. Edino plastiko razstavlja Stoviček (Jutro, kamen). Isidor MOLE, lirčno nastrojen, je iz dobre novomeške dobe zastopan z

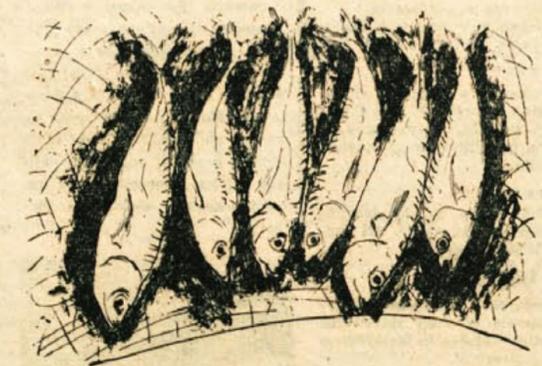
Štirje stoletni jubileji

Prvi učitelj na Bučki je bil 17-letni učiteljski pripravnik iz Idrije Danijel Fajgelj, ki je bil na to svoje prvo službeno mesto dekretiran 7. decembra 1857, a s poukom je pričel šele januarja naslednjega leta. Plača mu je bila določena v denarju iz cerkvenega priložnosti s pravico do prostovoljnega žitne in vinske bere. Fajgelj je bil zelo dober organist, šolo pa je od časa do časa zamenjal. Dobro se je počutil v veseli družbi in pri vinu. Na Bučki je ostal le do novembra 1862, ko je bil premeščen na Trato v Poljanski dolini, pozneje pa še v druge kraje. Na vseh svojih službenih mestih se je veliko bavil z glasbo. Skomponiral je na stotine skladb, ki jih je probčeval v glasbenih revijah in v posebnih zvezkih, velik del pa je še ostal v kaligrafsko pisanih rokopisih. Uglasbil je tudi zbirko rudarskih pesmi z naslovom »Jamski odmevi«. Večino neobjavljenih skladb je leta 1907 prodal blvič c. kr. dvorni knjižničar na Dunaju. Umril je v Gorici 9. oktobra 1908 v 68. letu starosti.

Na Bučki je bil do 1876 provizorni učitelj, nato do leta 1896 stalni učitelj in odtlej do upokojitve nadučitelj. Kot upokojenec se je preselil na Brezovico pri Ljubljani in umrl v ljubljanski bolnišnici 16. aprila 1922. Z mnogoletnim učenjem v rojstnem kraju si je pridobil zaslugе v širjenju prosvete, dosegel je razširitev šole v dvorazrednico in postarati in ustanovil 21. oktobra 1906 vzgojno društvo »Nada«. V solum letu 1905/06 je ustanovil skupaj z juristom Jakličem in kmečkim fantom Francem Selakom z Bučke potujočo knjižnico »Prosveto«. Nastanjena je bila v šoli in jo je vodil Selak. Po odhodu Ivana Struklja je kmalu zaspala. Po zaslugi istega nadučitelja je šola dobila leta 1907 šolski

Slovencev v Nemčijo novembra leta 1941 so se naselili na Bučki in njeni okolici Kočevarji. V partizanskih borbah za Bučko je bilo razen nekaj hiš 13. oktobra 1943 porušeno župnišče, ki je bilo nemška trdnjava. Solsko poslopje je ostalo celo, a uničen je bil inventar, arhiv ter šolska in učiteljska knjižnica. Po osvoboditvi se je vrnila na svoje domove skupaj s starši vsa nasilno preseljena šolska mladina. Za popravilo šolskega poslopja in obnovo pouka je posrbel šolski upravitelj Viktor Porenta, ki je sprva poučeval sam. Stvelilo šolarjev, ki je znašalo v začetku šolskega leta 1940/41 214 učencev, se je po osvoboditvi znatno zmanjšalo ter je šelo v začetku šolskega leta 1956/57 na 110 oddelčni šoli le 140 učencev. Solsko poslopje je prenamajno in več ne ustreza sedanjim potrebam pouka.

Ivan Simonič

Bogdan Borčič: RIBE

vil lepo šolsko poslopje, ki stoji še danes. Od njegovih naslednikov je bil zelo pomemben kulturno-prosvetni delavec nadučitelj Ivan Strukelj, poznejši banski šolski nadzornik, pedagoški pisatelj, urednik »Slovenskega učitelja«. Čeprav je služboval na Bučki le od leta 1905-1908, e veliko storil za gospodarski in kulturno-prosvetni napredek v vsem šolskem okolišču. Da bi šolo trdno povezal z vasjo in rodiljci, je prirejal rediljske sestanke z vzgojnimi re-

vrt in za šolo nekaj vinograde. Za vrt sta pozneje zelo skrbeli tudi nadučitelj Mihael Kosec (1912-1919) in šolski upravitelj Ivan Resman, ki je deloval na šoli 6 let in dosegel, da se je razširila iz dvo- in troražrednice v štiri razrednico. Učni jezik je bil vseskozi slovenski. Na šoli se je vodila zlata knjižnica, ki je bila pred drugo svetovno vojno še ohranjena. Med NOB na Učki ni bilo pouka. Po nasilni preselitvi

Naše žitne in krompirjeve sorte

Boj za povečanje kmetijske proizvodnje je tudi boj za boljše sorte in boljše semena. Ta zavest je zlasti važna pri žitu in krompirju, ki ga sejejo od sadimo vsako leto in je torej dobro seme velike važnosti. Da bi pri izbiri sorte pomagala vsem, ki imajo s tem opravka, sta napisala prof. ing. Franjo Mikšič in ing. T. Krivčičeva knjigo NAŠE ŽITNE IN KROMPIRJEVE SORTE ki jo je izdala Fakulteta AGV v Ljubljani. Pri tej knjigi je vključil tudi opis vseh krompirjev, obsega opis in vzdrževanje žitnih sort (dženice rži, ječmena in ovs), drug del pa govori o krompirjevih sortah. Za vsako sorto je v knjigi ustrežna celostna slika. Knjiga se dobi v vseh knjižnicah in pri založbi »Kmečke knjige« v Ljubljani. Na njo opozarjamo zlasti vse kmetijske zadruge in pridelovalce sortejnega semena in blaga.

Knjiga za čebelarje

Čebelarji, ki jih med našimi gospodarji ni malo, bodo veselili knjige »Kmečke knjige«, izdane za Odpor za čebelarstvo pri Glavni zadrugi zvezi LRS v Ljubljani. Knjigo je napisal Leopold Bebeve in ji dal prikladen naslov ČEBELARJEVO LETO. Kako je taka knjiga bila potrebna, ni treba posebej poudarjati. Posebno mladi čebelarji so pogrešali strokovni priročnik, ki bi jim sprosti vse, kar jim je treba pri čebelarstvu, kako se opraviti, kaj naj v posameznem primeru ukrenejo in kako naj to stori. Prvi del »Čebelarjevega leta« obsega poglavitve stvari iz življenja čebel: obravnava panje, čebelarstvo, orodje in druge tehnične stvari, čebelarstvo, drugi del (od str. 35 do 141) pa pod naslovom Čebelarjevo leto obsega vsa najpotrebnejša dela v čebelnjaku med letom, razdeljena po mesecih, kar je velika odlika tega čebelarjskega priročnika, posebno za nove in še manj izkušene čebelarje. Čebelarjevo leto toplo priporočamo sihemernim čebelarjem. Naročite ga pri svojih KZ ali pri »Kmečkih knjigah« v Ljubljani, pa tudi v knjigarnah.

Tri številke o premoči

Gospodarski razvoj sveta terja čedalje več pogonske energije. O tem pove tudi proizvodnja premoči. Leta 1960 je znašala svetovna proizvodnja premoči 140 milijonov ton, leta 1913 je dosegla 1200 milijonov ton, leta 1954 pa je 1500 milijonov ton.

Še o zobozdravstvu

Uredništvu »Dolenjskega lista«, Novo mesto

Pred kratkim ste v Vašem uglednem listu posvetili pozornost zobnemu zdravstvu v novomeškem okraju. Ugotovili ste veliko pomanjkanje zobnih terapevtov ter čisto pravilno poudarili žalostno stanje zobozdravništva. Glede Kostanjevice ste omenili, da tam dela zobozdravnik iz Zagreba po dva dni v tednu. To ne povsem točno informacijo je prinesla tudi »Ljudska pravica« dne 31. julija t.l. Dovolite mi, da popravim netočnost navedeno v toliko, da delam v Kostanjevici že TRI leta po 30 ur tedensko, in sicer vsako

sredno popoldne, ob četrkih, petkih in sobotah po ves dan, ob nedeljah pa dopoldne.

Prosim Vas, da izvolite Vašo pomanjkljivo informacijo ob primerni priložnosti popraviti in mi dovolite, da obrnem pozornost naše javnosti na najbolj perečo stran zobne nege, t.j. na nego zob pri otrocih. Ni dovolj, da pregledujemo in zdravimo zobe le šoloobveznim otrokom, marveč bi morali gledati tega kontrolirati vsjo mladino od 4. do 18. leta. Statistika kaže obupno stanje zobovja naše mladine in ako hočemo to stanje zboljšati, moramo urediti sistematično kontrolo zobovja pri mladem naraščanju.

Pri omenikanih narodih je danes človek z zdravimi zobmi prava redkost in izjema. Treba bi najti sredstva in metode, ki bi odpravile to obupno stanje. Uspeha je pričakovati le tedaj, ako se temeljito posvečimo sistematičnemu zdravljenju zob že pri mladini. Za socialno zavarovanje bo delo v ustih pacientov znatno olajšano, če bodo bolniki že od rane mladosti deležni nege zobnih zdravnikov.

Občina Kostanjevica-Podbočje sicer po svojih skromnih močeh za nego zob šolske mladine. Ker se pripravila zakon o splošnem zavarovanju, je treba že sedaj misliti na to, kako ogromna naloga čaka zobne terapevte, katerih število je pri nas tako majhno. Pri tem moram naglasiti, da se ne bomo smeli strašiti znatnih denarnih izdatkov, ako hočemo, da bomo vsaj deloma ko tej veliki nadlogi človeštva in da socialno-higienski učinek ne bo izostal. V vsej občini Kostanjevica-

Podbočje, pod katero spadajo še šole v Cerneči vasi in v Gradcu-Planini, je vsa šolska mladež ne samo pod stalno zobozdravniško kontrolo, marveč ji tudi izvršujemo vsa potrebna dela: ekstrakcije zob, plombiranje mlečnih in stalnih zob. Razen tega skrbimo tudi za uravnavanje nepravilno račenega zobovja. Pozdravljam ustanovitev centralnega zobnega laboratorija v Novem mestu, ker sedaj moramo terapevte gostovati zdaj v tem, zdaj v onem laboratoriju. Društvo zobozdravstvenih delavcev v Ljubljani je naročilo proizvajanje natrium-fluoridovih tablet, ki smo jih danjali šolski mladini kot učinkovito sredstvo proti zobnemu kariesu. Trenutno teh tablet ni na razpolago, upamo pa da jih bomo v kratkem spet dobili, da bi lahko nadaljevali začeto terapijo, od katere si obetamo dobrih uspehov. Dr. Niko Sever, specialist za ustne in zobne bolezni

ŽENA IN DOM ☆ SODOBNO GOSPODINJSTVO ☆ ŽENA IN DOM ☆ SODOBNO GOSPODINJSTVO

PREHRANA odraz družinskega proračuna

Zadnja leta je bilo že veliko govora o neskladnosti in nepravilni prehrani ljudi v mestih, posebno pa še na deželi. Zdravniki in higieniki, ki so po eni strani zadovoljni s kalorično vrednostjo hrane pri nas (Jugoslavija zavzema v tem pogledu visoko mesto v Evropi in celo v svetu), pa se ne strinjajo s njeno sestavo.

Znana je ugotovitev, da v prehrani mestnega, še bolj pa kmečkega prebivalstva prevladuje živež rastlinskega izvora, posebno žitarice. Kruh in drugi mletski izdelki so sestavljali 1956, leta 50 odstotkov skupne kalorične vrednosti v prehrani povprečne delavske družine. Na vasi je bil ta odstotek blizu 50, v Makedoniji pa celo 82 odstotkov.

Pravilna prehrana — več jaje, mesa in mleka, več sadja in zelenjave ima to slabo stran, da več stane. Analiza elastičnosti potrjuje pri posameznih življenjskih stroških, posebno pri stroških za prehrano je pokazala, da se delavske in uslužbenske družine v mestih odločijo za bolj pestro prehrano, če ko se povečajo njihovi dohodki. Vzporedno s tem se zmanjša potrošnja kruha in to ne le relativno, to je po deležu v sestavi prehrane, ampak tudi količinsko.

Težnja po pravilni prehrani je bila v takih primerih tolikanj izražena, da se je pri družinah z visokimi dohodki skoraj ujemala z idealno prehrano, kakršno danes svetujejo zdravniki. Tole kaže tabela, ki so jo sestavili pri raziskovanju povezave med gibanjem dohodkov in načinom prehrane v naših mestih:

prehrana delavske družine z nizkimi dohodki je sestavljena takole: 52 odst. odpade na moko in mletve izdelke, 6 odst. na meso, 7 na mleko, 1,3 odst. na jajca in 5 odstotkov na sladkor.

Prehrana uslužbenske družine z visokimi dohodki je sestavljena takole: 38 odst. odpade na moko in mletve izdelke, 12 odst. na meso, 15 odst. mleka, 1,1 odst. jajc in 8 odst. sladkorja. In na koncu naj povemo še, kako je sestavljena idealna prehrana. Ta naj bi vsebovala 31 odst. moka, 12 odst. mesa, 16 odst. mleka, 2,5 odst. jajc in 10 odst. sladkorja.

Brigadirji: tehnika

Z nedeljskih tekmovanj MDB v panogah ljudske tehnike

Mladi brigadirji avto ceste bratstva in enotnosti iz razen dela na cestni pridobivajo tudi drugo znanje. V vsaki izmeni se vključijo več sto mladincev in mladink v razne panoge ljudske tehnike. Številni tečaji, predavanja, filmi in tudi izpiti so rezultat te velike mladinske bole, iz katere odhajajo mladi polna novega znanja za življenje.

104 km do Grmovlja in zaključili tekmovanje na cilju pod Grmom. Brigadirji po naseljih in približno 60 km trati, nato so navdušeno pozdravljali mlade motoriste, ki so se naučili voziti šole v brigadi. Zatem pa so se pomerili še v spretnosti vožnji, kjer so morali pokazati s svojim vozilom na tekem travnatem terenu različne zavoje, omnice, salome in druge ovire. Največ točk je »pobral« v začetku osmice, nato prenos steklenice s stola na stol in podvoz pod loncem z vodo, ki je marsikatero nespretnega vozača oveselil s krepko mero vode. V skupini Tomosov in Puhov, kjer je vozilo 10 brigadirjev, so dosegli I./II. mesto Peter Kern iz Grmovlja in Srečko Nogravšek iz Glavnega štaba MDB, III. pa je bil Franc Smole iz naselja Korentka. V skupini mopedistov so bili med 14 vozači najboljši:

Rado Suštarčič iz naselja Sentjurje, Lazar Jenčin iz Gmajne, Dušan Trampus iz Novomeške brigade.

Končno je bilo zanimivo gledati tudi kolesarsko tekmo v polji vožnji, katere se je udeležilo 17 brigadirjev iz 11 naselij. Prvo mesto je dosegel Rado Suštarčič iz Sentjurja, drugo Nenad Krunšek iz Grmovlja, tretje Emil Kocjančič iz Kronovega. Ob zaključku so prejeli vsi tekmovalci diplome, zmagovalci pa se praktična darila. Priraditev so obiskali razen brigadirjev tudi pionirji in drugi Novomeščani. Navzgor je bil predsednik Ljudske tehnike LRS tovarni Gorčič, podpredsednik OLO Novo mesto Viktor Zupančič, zastopniki LT iz Ljubljane, Beograda in Novega mesta.

Vse večja mreža radijskih oddajnikov v naši državi in tudi v Sloveniji, nas sili, da spremljamo nekaj besed tudi o potrebi oddajnika na Dolenjskem. Ko smo te dni brali, da bo v kratkem začel delovati oddajnik v Murski Soboti, ki bo tako zajel ves severnozahodni del Slovenije, se nehote sprašujemo, kako to, da se ne more premakniti z mrtve točke vprasanje oddajnika na Dolenjskem, ki bi lahko mnogo pripomogel do boljše sprejema centralne oddajnika v večernih urah. razen tega pa bi v dnevni urah razbremenil ljubljanskega in ga izpopolnil z lastnim programom. Tako bi tudi odpadel občutek, da Radio Ljubljana premalo prinaša v svojem programu iz dela in življenja naše razvijajoče se Dolenjske. Mislimo, da bi z nekaj dobre volje je prišli tudi v Novem mestu do relativne radijske po-

TUDI NA DOLENJSKO RADIJSKI ODDAJNIK

staje, saj najnovejša meja novomeškega okraja zavzema skoro vse ozemlje Dolenjske, zato pokrajina nujno potrebuje tudi svoj oddajnik. Radio klub v Novem mestu je o tem vprašanju že pred letom dni razpravljal in sklenil, da prične graditi lokalni oddajnik. Žal je ostalo le pri obljubah. Tudi nam je znano, da je delal nekaj časa pred leti mali oddajnik v Črnomlju, pa je prekmalu prenehal in leži aparatura v Črnomlju brez haska. Mnenja smo, da ob podpori oblasti ter poštovanosti ljudi v Radio klubih v Novem mestu in Črnomlju lahko pozitivno staro zamisel dolenjskega radijskega oddajnika in z njim odpremo tudi na Dolenjskem novo stran radioamaterstva in radiofonije. Tudi okrajni odbor LT v Novem mestu naj pripomre, da bo zadeva ureničena. J. Tratar

Posebno sliko nudi tudi prehrana uslužbenske družine z nizkimi dohodki je sestavljena takole: 52 odst. odpade na moko in mletve izdelke, 6 odst. na meso, 7 na mleko, 1,3 odst. na jajca in 5 odstotkov na sladkor.

Ko pokadimo eno cigareto, pridejo v naše telo tle strupi: nikotin, amoniak, tobakova žilindra, nekaj metilnega alkohola in še nekateri drugi strupovi. Nekaj teh snovi raztopi slina v ustih in pridejo z njo vred v želodec, nekaj pa jih pride v pljuča. Dokazano je,

da škoduje nikotin predvsem vegetacijskemu življenju in kapilarkam. To velja seveda za obo spola. Raziskovanja pa so ugotovila tudi to, da je vegetativno živčevje pri ženskah veliko bolj občutljivo kot pri moških. Dolgoletne izkušnje in opazovanja dokazujejo, da kadilke poposteje obolijo na kritični žlezi kot nekadilke. Število obolenj žitne Eleze je za 700 odstotkov večje pri kadilkah kot pri nekadilkah. Nikotin je tudi pogosto vzrok motenj pri delovanju jajčnikov. Močno kajenje lahko povzroči pri ženskah neplodnost. Med nevarnostjo prehaja škodljivi vpliv nikotina tudi na otroka. Splošno znano dejstvo, ki ga nova opazovanja vedno znova potrjujejo, je, da se ženske, ki veliko kadijo, hitreje starajo kot tiste, ki ne kadijo. Kaža jim hitro uvene in se zguba. Ti znaki se kažejo

najprej na vratu, kjer postane koža mlahava. Poznamo sicer ženske, ki so izredno trdnega zdravja in jim kajenje ne pušča slabih posledic. Lahko pa trdimo, da so to le priložnostne kadilke. (Is Naše žene)

Še mnogo let, dragi Niko!

Kdo v Beli krajini in na Dolenjskem ne pozna belokranjskega rojaka NIKA JAKOVČIČA? Redki so, ki ga ne poznajo osebno, po imenu pa ga prav gotovo poznajo vsi.

Danes praznuje naš Niko šestdesetletno rojstvo. Rodil se je 28. avgusta 1898 na Cerkevskih pri Crnomlju, kjer živi z ženo tudi danes. Dasi preprosto kmet, se je Niko že mlad posvetil politiki. Vključil se je v vrste ljudi, ki so širili napredne ideje v Beli krajini. Z leta 1933 je bil sprejet v Komunistično partijo. Sprejel ga je znani bореc za pravice malega človeka, tovariš Marentič, s katerim sta skupaj delala.

V Osvobodilno fronto se je vključil tovariš Jakovčič takoj ob pričetku in postal njen aktivist. Zaradi preprijanja se je z vso družino umaknil v gozdove. V času NOB je opravljal različne odgovorne funkcije. Junija 1944 je bil izvoljen za predsednika prvega okrožnega odbora za Belo krajino, po osvoboditvi pa za predsednika novomeškega okrožja. Od tu se je vrnil po razpustitvi okrožij v Crnomelj, kjer je prevzel mesto predsednika okrajja. Kmalu je

bil poklican v komite za zakonodajno pri Predsedstvu vlade LRS, pozneje pa je bil na položaju direktorja kmetijskih posestev Slovenije. Žal mu je rahlo zdravje zadnja leta sluz-

bovanja oviralo delo v toliki meri, da se je moral odreči nadaljnjemu javnemu udeleževanju. Pred leti je bil upoko-

jen in živi zdaj na svojem domu v Cerkevskih, dela pa kljub upokojitvi v mnogih organizacijah.

Tovariš Niko je lik predanega borca za pravice delovnega človeka, pri tem pa zelo skromen, izredno tovariški in vedno pripravljen pomagati vsakomur, ki je pomoči potreben. Takega ga poznamo njegovi številni sodelavci, znanci ter prijatelji. Vsi ti pa tudi želimo, da bi prav tak ostal še dolgo let med nami.

Krvava drama na Lakencah

Leta 1934 sta se poročila. Ona, zdaj stara 42 let, lastnica 11 hektarov velikega posestva, on kmetički fant iz Jugurja pri Gabrju. Zdal star 34 let. Kmalu se je pokazalo, da zakon med Alojzijo Horvatič iz Lakenc pri Birni vasi in Francem Mežnarjem ne bo sreden. On je večkrat odhajal iz doma in poplaval. Zaradi tega so bili prepriani na dnevnem delu. Po nekem takim prepriju leta 1934 so njemu prepeljali v novomeško bolnišnico z velikim kuhinjskem nožem v trebuhu. V prepriju ji ga je zasadil njen mož, potem pa pobegnil. Po nekaj dneh so ga

dobili organ ljudske milice med poplavljenjem. Obsojen je bil na tri leta zapor. Letos je bil popolno odpušen s prestajanja kazni. Zakon je zahvalno razvezan. Mežnar je zahvalno za sebe del premoženja, do katerega pa ni imel nobene pravice. To je njegov bes na življenje. Še samo podžigalo. Pisal ji je grozljivo pismo in izjavljal pred ljudmi, da bo z njo obračunal, pa če tudi pri tem izgubi glavo. Ona njegov groženj ni podcenjevala. K postelji si je prinesla za vsak slučaj mesarico. Pri njej se je nastanil tudi 25-letni mlazski pomočnik L.

Očitno je hotel Mežnar letos 14. avgusta poneti izvršiti hud zločin. Okoli druge ure ponoči je prišel do domačije svoje bivše žene, oboje se plesalo v kolu. Dobrih 16 metrov od hiše si je stavil devilo in se bos približal stebri. Z okna ahrambe je odstranil žično mrežo in skozi okno ziceril v notranjost. Zaradi neznanja ktrikozne puške je bila Horvatičeva budna. Pršila je v vežo, a z naslednjim renežem je dobila udarec s kolom po glavi (pištolo 7,65 s tremi naboji je napadalec očitno hranil za njuno silo). Na njeno vpilje je prišel na pomoč L. Z napadalcem sta se zgrabila in začela metati. Strel iz pištole, namenjen L. je zgrešil svoj cilj.

Horvatičeva je segla po mesarici in z njo izbila iz rok Mežnarja pištolo, nato pa ga je med rvanjem nabodila s ostrim delom mesarice udarila po glavi. To je nadaljevalo toliko časa, da je Mežnar območeval, in to za vedno.

Krvavo dramo svojih roditeljev je ves čas gledala triletna punčka obupa. Vse je videla, postelji. Verjetno ne bo nikoli pozabljeno, kaj je njej namenil njen oče. Priprave na dejanje in trnje naboji nam dajejo slutnjo o skrajni zloščinski nameri izhantana.

Po dejanju sta Horvatičeva in L. odšla z otrokom k sorodnikom in poklicala organe tajništva za notranje zadeve. Ti so kmalu prišli skupno z zdravnikom in s sodnim izvedencem. Ugotovili so, kako se je dejanje izvršilo. Našli so napadalecovo ševlje na vrvi, v hiši razmetano in vsi krvavljeno oko, ozravnjeno pištolo z drevenim polnim nabojem, sled strela v postelji in izstrelek, ki se je odbil od zidu.

Tako je končan eden od zakonov, kaj očitno ni bil sklenjen iz osebnih simpatij dveh oseb, pač mu je bila osnovna želja po grani in osebni koristi, tem pa se je priložilo še vpliv alkohola. Kakešen je bil zaključek krvave tragedije, če bi Mežnar prišel v spalnico nezapažen, lahko samo predvidevamo.

V Gotni vasi so razgibali strelstvo

Ze dalj časa z veseljem zasledujemo razgibanje življenja strelcev mlade strelske družine »Lojze Dragon« v Gotni vasi. Zadeje medsece jih lahko prisrčevamo med najbolj delavne v našem okraju, zato je prav, da vas z njimi malo seznanimo.

Strelci v Ljubiteljev tega športa je bilo vedno dovolj, manjkalo pa je ljudi, ki bi mladino organizirali. V zadnjem času so se usposobili naši člani Čujnik, Crnalič, strelski in Črtnič, ki jim je poživiti delo v strelskem društvu.

Urediti so začeli strelšče, kjer vsako nedeljo prirejajo tekmovanja. Udeležujejo se jih domači strelci in strelci izpod Gorjanec. Vsako nedeljo je zanimanje za šport vedno, saj marsikoga, ki je iz radovednosti pretekla svoje sposobnosti, zamika streljanje in stoji v krog organiziranih tekmovalcev.

Zadnje nedeljo so tekmovali v streljanju iz vojaško in malokalibrsko puško in pištolo. Z obema puškama so dosegli lepe rezultate, za tekmovalce s pištolo, pa jim manjka treninga. Vsak strelček, ki je dosegel s puško dober rezultat, je prejel spominsko žetvico.

V kolikor bodo dopuščale vremenske razmere, se bodo podobna

Brusniški gasilci so praznovali

FGD Brusnice je v nedeljo, 17. avgusta proslavilo 30-letnico zgraditve gasilske doma. S praznovanjem je bilo združeno nagradno tekmovanje, ki se ga je udeležilo več sosednjih gasilskih društev. Prisostvovali so tudi zastopniki občinske gasilske zveze.

Po lepi proslavi in dobro uspelem tekmovanju je bila prijetna ljudska zabava. Društvo se posebej zahvali gostilničarju Jožetu Hudoklinu za vso pomoč, zlasti pa za prostore, ki jih je za to prireditelju odstopil našemu društvu.

G. J.

DOLENJSKI OBVEŠČEVALEC

Cedenski koledar

Cetrtek 25. avgusta - Avgustin Petek 29. avgusta - Janez Sobota 31. avgusta - Masa Nedelja 31. avgusta - Rajko Ponedeljek 1. septembra - Mladen Torek 2. septembra - Stefan Sreda 3. septembra - Dora LUNA: 27. septembra ob 22.43 polna luna.

KINO

Brzezi: 27. in 28. 8. ameriški film »Onstran gozda«. 29. in 30. 8. ruski barvni film »Malva«. 31. 8. in 1. 9. italijanski barvni film »Senso«.
Cranjci: 29. in 31. 8. ameriški barvni film »Modra tanciča«. 2. in 3. 9. ameriški film »Privatna tajnica«.
Kostanjevica: 31. 8. ameriški film »Trojbenca opodene«.
Ljubljana: 31. 8. ameriški barvni film »Dolnja obzora«.
Mokronog: 30. in 31. 8. francoski film »Lukrecija Borgia«.
Novo mesto »Krika«: 29. 8. do 1. 9. francoski film »Očka, mama, moja žena in jaz«. Od 2. do 4. 9. angleški barvni film »Pustolovski Pere Deleča«.
Semič: 31. 8. mehiški film »Mehika v pesmi«.
Sevnica: 30. in 31. 8. italijanski film »Tenberdo«.
Dol. Toplice: 29. 8. ameriški barvni film »Trije novički v vodnjaku«. 30. 8. ameriški barvni film »Vera Cruz«. 31. 8. italijanski film »Slepe dečke iz Sorentia«.
Zabljeh: 30. 31. 8. švedski film »Samo mati«. Predstava v nedeljo ob 16 ur.
Zuzemberk: 31. 8. madžarski film »Lilomfi«.

MALOGLASI

UGODNO PRODAJMA majhno posestvo s hišo in vinogradom na Tolstem vrhu pri Senternejem na Dolenjskem. Hiša vsejvija po dogovoru. Poizvedba na licu mesta ali v upravi lista (492-53).
PRODAJMA dvonadstropno stanovanjsko hišo (vseživljeno stanovanje) v Pučavi pri Mokronogu ob glavni cesti. Naslov v upravi lista (494-58).
MOTOR »Puch«-ov prodam. - Naslov v upravi lista (493-55).
POSEVITO (šha) z gospodarskim poslopjem, stanovanjsko hišo, sadnim vrtnom in po dogovoru letošnji pridelek, ugodno prodam, skupno ali posamezno. Naslov v upravi lista (491-57).
PRODAJMA KOTEL za žganjekuho - 80 litrov. Avsee, Gotna vas.
OSTER PIS CUVAJ, lepe postave in močnega glasu, ovčarske pasme, dva let, v dobri formi. Naslov v upravi lista (492-55).
KRAVO S TELEKOM prodam. - Gundu, Orehovec pri Kostanjevici.

UGODNO PRODAJMA polovico dvostanovanjske hiše v Salci vasi 9 pri Kočevju ali zamenjati za podobno v Novem mestu. Ignac Mestnik.

ODDAM PSA, zelo dobrega švajca. Naslov v upravi lista (493-53).
ZAKONCA BREZ OTROK, srednjih let, ščeta enosobno stanovanje v Novem mestu. Naslov v upravi lista (492-58).
20. AVGUSTA sem našel v gozdu pri Zabli vasi okoli 100 m. MLINARSKEGA VAJENCA, vestnega in poštenega z 8. razredi osnovne šole ali 4. razredi gimnazije, sprejme mlitn Kovačič.

NA HRANO IN STANOVANJE sprejemam dijakinjo. Naslov v upravi lista (497).
SPREJMEM V UK PEKOVSKEGA vajenca z 2. razredi gimnazije ali 8. razredi osemletke in kmetijsko delo za pomoč v gospodinjstvu. Za oba oskrba v hiši.

UMrl: Alojz Muc, kmetovalec, 33 let iz Ravna. Marija Novak, upokojenka iz Novega mesta, 75 let, Erika Rana iz Gnetca, 75 let, Prana, 44 let, Izidor Kovaljevič, sin delavca iz Sentrupeta, 3 leta.

UMrl: Helena Medved, hči kmetovalca s Krike, otrok. Marija Kastelj, užitkarica z Vrha, 72 let, Marija Kovačič, posestnica iz Malega Orehka, 62 let Franc Medved, delavec iz Jugurja, 34 let, Ana Medved, užitkarica s Krike, 57 let, Marija Bartolj, gospodinja iz Vel. Orehka, 75 let.

Prejeli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Jožica Mohorič iz Viduševca - dekle, Marija Puhek iz Dragutina - dekle, Marija Radač iz Male Loke - dekle, Slavka Vojnovič iz Rakovnika - dekle, Pepca Staniša s Koneca dekle, Justina Pirč z Gor. Mraševega - dekle, Angelia Puhek iz Gor. Suhorja - dekle, Brigita Badiš iz Sv. Brigide - dekle, Draga Hill s Sel - dekle, Julijana Lavrič iz Salke v Novega mesta - dekle, Anica Košmrlj iz Novega mesta - dekle, Justina Golob iz Volčjih njiv - dekle, Danica Starič iz Vel. Loke - dekle, Zožja Fariš iz Dragutina - dekle, Marija Stamef iz Češče vasi - dekle, Justina Gole iz Dobravice - dekle, Anica Kovač iz Približa - dekle, Dragica Lukič iz Novega mesta - dekle, Marija Skerjanc iz Gor. Jesenice - dekle, Ida Hočevar iz Pogancev - dekle, Marija Goršek iz Male Cikave - dekle, Kristina Saje s Sel - dekle, Marija Čindrič iz Kočevja - dekle, Anica Lukšič iz Jurne vasi - dekle, Ema Puhar iz Novega mesta - dekle.

Prejeli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Jožica Mohorič iz Viduševca - dekle, Marija Puhek iz Dragutina - dekle, Marija Radač iz Male Loke - dekle, Slavka Vojnovič iz Rakovnika - dekle, Pepca Staniša s Koneca dekle, Justina Pirč z Gor. Mraševega - dekle, Angelia Puhek iz Gor. Suhorja - dekle, Brigita Badiš iz Sv. Brigide - dekle, Draga Hill s Sel - dekle, Julijana Lavrič iz Salke v Novega mesta - dekle, Anica Košmrlj iz Novega mesta - dekle, Justina Golob iz Volčjih njiv - dekle, Danica Starič iz Vel. Loke - dekle, Zožja Fariš iz Dragutina - dekle, Marija Stamef iz Češče vasi - dekle, Justina Gole iz Dobravice - dekle, Anica Kovač iz Približa - dekle, Dragica Lukič iz Novega mesta - dekle, Marija Skerjanc iz Gor. Jesenice - dekle, Ida Hočevar iz Pogancev - dekle, Marija Goršek iz Male Cikave - dekle, Kristina Saje s Sel - dekle, Marija Čindrič iz Kočevja - dekle, Anica Lukšič iz Jurne vasi - dekle, Ema Puhar iz Novega mesta - dekle.

Prejeli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Jožica Mohorič iz Viduševca - dekle, Marija Puhek iz Dragutina - dekle, Marija Radač iz Male Loke - dekle, Slavka Vojnovič iz Rakovnika - dekle, Pepca Staniša s Koneca dekle, Justina Pirč z Gor. Mraševega - dekle, Angelia Puhek iz Gor. Suhorja - dekle, Brigita Badiš iz Sv. Brigide - dekle, Draga Hill s Sel - dekle, Julijana Lavrič iz Salke v Novega mesta - dekle, Anica Košmrlj iz Novega mesta - dekle, Justina Golob iz Volčjih njiv - dekle, Danica Starič iz Vel. Loke - dekle, Zožja Fariš iz Dragutina - dekle, Marija Stamef iz Češče vasi - dekle, Justina Gole iz Dobravice - dekle, Anica Kovač iz Približa - dekle, Dragica Lukič iz Novega mesta - dekle, Marija Skerjanc iz Gor. Jesenice - dekle, Ida Hočevar iz Pogancev - dekle, Marija Goršek iz Male Cikave - dekle, Kristina Saje s Sel - dekle, Marija Čindrič iz Kočevja - dekle, Anica Lukšič iz Jurne vasi - dekle, Ema Puhar iz Novega mesta - dekle.

Prejeli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Jožica Mohorič iz Viduševca - dekle, Marija Puhek iz Dragutina - dekle, Marija Radač iz Male Loke - dekle, Slavka Vojnovič iz Rakovnika - dekle, Pepca Staniša s Koneca dekle, Justina Pirč z Gor. Mraševega - dekle, Angelia Puhek iz Gor. Suhorja - dekle, Brigita Badiš iz Sv. Brigide - dekle, Draga Hill s Sel - dekle, Julijana Lavrič iz Salke v Novega mesta - dekle, Anica Košmrlj iz Novega mesta - dekle, Justina Golob iz Volčjih njiv - dekle, Danica Starič iz Vel. Loke - dekle, Zožja Fariš iz Dragutina - dekle, Marija Stamef iz Češče vasi - dekle, Justina Gole iz Dobravice - dekle, Anica Kovač iz Približa - dekle, Dragica Lukič iz Novega mesta - dekle, Marija Skerjanc iz Gor. Jesenice - dekle, Ida Hočevar iz Pogancev - dekle, Marija Goršek iz Male Cikave - dekle, Kristina Saje s Sel - dekle, Marija Čindrič iz Kočevja - dekle, Anica Lukšič iz Jurne vasi - dekle, Ema Puhar iz Novega mesta - dekle.

Prejeli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Jožica Mohorič iz Viduševca - dekle, Marija Puhek iz Dragutina - dekle, Marija Radač iz Male Loke - dekle, Slavka Vojnovič iz Rakovnika - dekle, Pepca Staniša s Koneca dekle, Justina Pirč z Gor. Mraševega - dekle, Angelia Puhek iz Gor. Suhorja - dekle, Brigita Badiš iz Sv. Brigide - dekle, Draga Hill s Sel - dekle, Julijana Lavrič iz Salke v Novega mesta - dekle, Anica Košmrlj iz Novega mesta - dekle, Justina Golob iz Volčjih njiv - dekle, Danica Starič iz Vel. Loke - dekle, Zožja Fariš iz Dragutina - dekle, Marija Stamef iz Češče vasi - dekle, Justina Gole iz Dobravice - dekle, Anica Kovač iz Približa - dekle, Dragica Lukič iz Novega mesta - dekle, Marija Skerjanc iz Gor. Jesenice - dekle, Ida Hočevar iz Pogancev - dekle, Marija Goršek iz Male Cikave - dekle, Kristina Saje s Sel - dekle, Marija Čindrič iz Kočevja - dekle, Anica Lukšič iz Jurne vasi - dekle, Ema Puhar iz Novega mesta - dekle.

Prejeli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Jožica Mohorič iz Viduševca - dekle, Marija Puhek iz Dragutina - dekle, Marija Radač iz Male Loke - dekle, Slavka Vojnovič iz Rakovnika - dekle, Pepca Staniša s Koneca dekle, Justina Pirč z Gor. Mraševega - dekle, Angelia Puhek iz Gor. Suhorja - dekle, Brigita Badiš iz Sv. Brigide - dekle, Draga Hill s Sel - dekle, Julijana Lavrič iz Salke v Novega mesta - dekle, Anica Košmrlj iz Novega mesta - dekle, Justina Golob iz Volčjih njiv - dekle, Danica Starič iz Vel. Loke - dekle, Zožja Fariš iz Dragutina - dekle, Marija Stamef iz Češče vasi - dekle, Justina Gole iz Dobravice - dekle, Anica Kovač iz Približa - dekle, Dragica Lukič iz Novega mesta - dekle, Marija Skerjanc iz Gor. Jesenice - dekle, Ida Hočevar iz Pogancev - dekle, Marija Goršek iz Male Cikave - dekle, Kristina Saje s Sel - dekle, Marija Čindrič iz Kočevja - dekle, Anica Lukšič iz Jurne vasi - dekle, Ema Puhar iz Novega mesta - dekle.

Prejeli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Jožica Mohorič iz Viduševca - dekle, Marija Puhek iz Dragutina - dekle, Marija Radač iz Male Loke - dekle, Slavka Vojnovič iz Rakovnika - dekle, Pepca Staniša s Koneca dekle, Justina Pirč z Gor. Mraševega - dekle, Angelia Puhek iz Gor. Suhorja - dekle, Brigita Badiš iz Sv. Brigide - dekle, Draga Hill s Sel - dekle, Julijana Lavrič iz Salke v Novega mesta - dekle, Anica Košmrlj iz Novega mesta - dekle, Justina Golob iz Volčjih njiv - dekle, Danica Starič iz Vel. Loke - dekle, Zožja Fariš iz Dragutina - dekle, Marija Stamef iz Češče vasi - dekle, Justina Gole iz Dobravice - dekle, Anica Kovač iz Približa - dekle, Dragica Lukič iz Novega mesta - dekle, Marija Skerjanc iz Gor. Jesenice - dekle, Ida Hočevar iz Pogancev - dekle, Marija Goršek iz Male Cikave - dekle, Kristina Saje s Sel - dekle, Marija Čindrič iz Kočevja - dekle, Anica Lukšič iz Jurne vasi - dekle, Ema Puhar iz Novega mesta - dekle.

Prejeli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Jožica Mohorič iz Viduševca - dekle, Marija Puhek iz Dragutina - dekle, Marija Radač iz Male Loke - dekle, Slavka Vojnovič iz Rakovnika - dekle, Pepca Staniša s Koneca dekle, Justina Pirč z Gor. Mraševega - dekle, Angelia Puhek iz Gor. Suhorja - dekle, Brigita Badiš iz Sv. Brigide - dekle, Draga Hill s Sel - dekle, Julijana Lavrič iz Salke v Novega mesta - dekle, Anica Košmrlj iz Novega mesta - dekle, Justina Golob iz Volčjih njiv - dekle, Danica Starič iz Vel. Loke - dekle, Zožja Fariš iz Dragutina - dekle, Marija Stamef iz Češče vasi - dekle, Justina Gole iz Dobravice - dekle, Anica Kovač iz Približa - dekle, Dragica Lukič iz Novega mesta - dekle, Marija Skerjanc iz Gor. Jesenice - dekle, Ida Hočevar iz Pogancev - dekle, Marija Goršek iz Male Cikave - dekle, Kristina Saje s Sel - dekle, Marija Čindrič iz Kočevja - dekle, Anica Lukšič iz Jurne vasi - dekle, Ema Puhar iz Novega mesta - dekle.

Prejeli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Jožica Mohorič iz Viduševca - dekle, Marija Puhek iz Dragutina - dekle, Marija Radač iz Male Loke - dekle, Slavka Vojnovič iz Rakovnika - dekle, Pepca Staniša s Koneca dekle, Justina Pirč z Gor. Mraševega - dekle, Angelia Puhek iz Gor. Suhorja - dekle, Brigita Badiš iz Sv. Brigide - dekle, Draga Hill s Sel - dekle, Julijana Lavrič iz Salke v Novega mesta - dekle, Anica Košmrlj iz Novega mesta - dekle, Justina Golob iz Volčjih njiv - dekle, Danica Starič iz Vel. Loke - dekle, Zožja Fariš iz Dragutina - dekle, Marija Stamef iz Češče vasi - dekle, Justina Gole iz Dobravice - dekle, Anica Kovač iz Približa - dekle, Dragica Lukič iz Novega mesta - dekle, Marija Skerjanc iz Gor. Jesenice - dekle, Ida Hočevar iz Pogancev - dekle, Marija Goršek iz Male Cikave - dekle, Kristina Saje s Sel - dekle, Marija Čindrič iz Kočevja - dekle, Anica Lukšič iz Jurne vasi - dekle, Ema Puhar iz Novega mesta - dekle.

Prejeli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Jožica Mohorič iz Viduševca - dekle, Marija Puhek iz Dragutina - dekle, Marija Radač iz Male Loke - dekle, Slavka Vojnovič iz Rakovnika - dekle, Pepca Staniša s Koneca dekle, Justina Pirč z Gor. Mraševega - dekle, Angelia Puhek iz Gor. Suhorja - dekle, Brigita Badiš iz Sv. Brigide - dekle, Draga Hill s Sel - dekle, Julijana Lavrič iz Salke v Novega mesta - dekle, Anica Košmrlj iz Novega mesta - dekle, Justina Golob iz Volčjih njiv - dekle, Danica Starič iz Vel. Loke - dekle, Zožja Fariš iz Dragutina - dekle, Marija Stamef iz Češče vasi - dekle, Justina Gole iz Dobravice - dekle, Anica Kovač iz Približa - dekle, Dragica Lukič iz Novega mesta - dekle, Marija Skerjanc iz Gor. Jesenice - dekle, Ida Hočevar iz Pogancev - dekle, Marija Goršek iz Male Cikave - dekle, Kristina Saje s Sel - dekle, Marija Čindrič iz Kočevja - dekle, Anica Lukšič iz Jurne vasi - dekle, Ema Puhar iz Novega mesta - dekle.

Naslov v upravi lista (490-58).
SPOSNO MIZARSTVO Dvor pri Zuzemberku sprejme takoj 2 vajenca za mizariko obrt. Prijavitelj: KMETIJSKI OBVEŠČEVALEC. SPREJMEMO SKLADISČNIKA s prakso za nožanja in zunanjo skladišča. Posli; skladišča, nabava materiala, odprema izdelkov. Posoj; večletna praksa in dokončana nižja gimnazija. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe na Novomeško opekarno Založ.

HOTEL KANDIJA sprejme začasno pomožno moč v knjigovodstvu in finančni stroki. Vodovodna cesta 94, za naslednje stroke: mlekarsko, trgovsko, splošno knjigovodniško. Pogoj; kandidati morajo imeti končno osemletko ali 4 razrede gimnazije in morajo biti telesno in duševno zdravi. Pravčasno javljenim in sprejetim kandidatom, ki nimajo stanovanja v Ljubljani, bo podjetje priskrbelo oskrbo v vajenskih domovih. Ponudbe pošiljate na gornji naslov najkasneje do 1. septembra 1958.

RAZPIS Komisija za razpis službenih mest pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje v Novem mestu razpisuje naslednja službena mesta: 2 mesti s srednje ekonomsko šolo, 3 mesti s popolno srednješolsko izobrazbo ali njej enako šolsko izobrazbo, mesto s 3-letno prakso v knjigovodstvu in finančni stroki, mesto blaginjski za najmanj 2-letno prakso, mesto iz upravne stroke. Zavezniki se prijavijo v socialno-zdravstveni stroki, finančnega revizorja. Ponudbe s kratkim življenjepisom ter navedbo dosedanjega službovanja pošiljate Okrajnemu zavodu za socialno zavarovanje v Novem mestu do 15. septembra. Plača po uredbi, polnoletna plača po odloku. Nastop službe 1. septembra ali po dogovoru na OZSZ v Novem mestu, podružnici v Brečah in Crnomlju.

OBVESTILA

Javno kopalnice v Domu ljudske prosvete v Novem mestu bodo zaradi preureitve prostorov do nadaljnjega zaprto. Uprava.

Pričetek začetniškega knjigovodskega tečaja je 2. septembra 1958 ob 15. uri v dvorani tovarne NOVOLES (bivša tovarna igrač). Novo mesto. Pohižite s prijavitelji. Društvo knjigovodij Novo mesto.

Upraviteljstvo otroškega vrta v Novem mestu obvešča vse starše, ki so prijavili otroke v vrtec, da je vpis 29. 8. in 30. avgusta popoldne od 2. do 6. ure. Odločbo bo Uprava.

GIBANJE PREBIVALSTVA

NOVO MESTO V času od 16. do 23. 8. je bilo rojenih 14 otrok in 11 deklic. Poročili so se: Danijel Zupančič, knjigovodja iz Smihela, in Slavka Colarič, učiteljica z Doja, Franc Oblak, varilec iz Kanade, in Karolina Klobučar, delavka iz Trzin. Umrla je: delavec, in Alojzja Murgelj, pojedelica, oba iz Gor. Kamena.

UMrl: Alojz Muc, kmetovalec, 33 let iz Ravna. Marija Novak, upokojenka iz Novega mesta, 75 let, Erika Rana iz Gnetca, 75 let, Prana, 44 let, Izidor Kovaljevič, sin delavca iz Sentrupeta, 3 leta.

UMrl: Helena Medved, hči kmetovalca s Krike, otrok. Marija Kastelj, užitkarica z Vrha, 72 let, Marija Kovačič, posestnica iz Malega Orehka, 62 let Franc Medved, delavec iz Jugurja, 34 let, Ana Medved, užitkarica s Krike, 57 let, Marija Bartolj, gospodinja iz Vel. Orehka, 75 let.

Prejeli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Jožica Mohorič iz Viduševca - dekle, Marija Puhek iz Dragutina - dekle, Marija Radač iz Male Loke - dekle, Slavka Vojnovič iz Rakovnika - dekle, Pepca Staniša s Koneca dekle, Justina Pirč z Gor. Mraševega - dekle, Angelia Puhek iz Gor. Suhorja - dekle, Brigita Badiš iz Sv. Brigide - dekle, Draga Hill s Sel - dekle, Julijana Lavrič iz Salke v Novega mesta - dekle, Anica Košmrlj iz Novega mesta - dekle, Justina Golob iz Volčjih njiv - dekle, Danica Starič iz Vel. Loke - dekle, Zožja Fariš iz Dragutina - dekle, Marija Stamef iz Češče vasi - dekle, Justina Gole iz Dobravice - dekle, Anica Kovač iz Približa - dekle, Dragica Lukič iz Novega mesta - dekle, Marija Skerjanc iz Gor. Jesenice - dekle, Ida Hočevar iz Pogancev - dekle, Marija Goršek iz Male Cikave - dekle, Kristina Saje s Sel - dekle, Marija Čindrič iz Kočevja - dekle, Anica Lukšič iz Jurne vasi - dekle, Ema Puhar iz Novega mesta - dekle.

Prejeli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Jožica Mohorič iz Viduševca - dekle, Marija Puhek iz Dragutina - dekle, Marija Radač iz Male Loke - dekle, Slavka Vojnovič iz Rakovnika - dekle, Pepca Staniša s Koneca dekle, Justina Pirč z Gor. Mraševega - dekle, Angelia Puhek iz Gor. Suhorja - dekle, Brigita Badiš iz Sv. Brigide - dekle, Draga Hill s Sel - dekle, Julijana Lavrič iz Salke v Novega mesta - dekle, Anica Košmrlj iz Novega mesta - dekle, Justina Golob iz Volčjih njiv - dekle, Danica Starič iz Vel. Loke - dekle, Zožja Fariš iz Dragutina - dekle, Marija Stamef iz Češče vasi - dekle, Justina Gole iz Dobravice - dekle, Anica Kovač iz Približa - dekle, Dragica Lukič iz Novega mesta - dekle, Marija Skerjanc iz Gor. Jesenice - dekle, Ida Hočevar iz Pogancev - dekle, Marija Goršek iz Male Cikave - dekle, Kristina Saje s Sel - dekle, Marija Čindrič iz Kočevja - dekle, Anica Lukšič iz Jurne vasi - dekle, Ema Puhar iz Novega mesta - dekle.

Prejeli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Jožica Mohorič iz Viduševca - dekle, Marija Puhek iz Dragutina - dekle, Marija Radač iz Male Loke - dekle, Slavka Vojnovič iz Rakovnika - dekle, Pepca Staniša s Koneca dekle, Justina Pirč z Gor. Mraševega - dekle, Angelia Puhek iz Gor. Suhorja - dekle, Brigita Badiš iz Sv. Brigide - dekle, Draga Hill s Sel - dekle, Julijana Lavrič iz Salke v Novega mesta - dekle, Anica Košmrlj iz Novega mesta - dekle, Justina Golob iz Volčjih njiv - dekle, Danica Starič iz Vel. Loke - dekle, Zožja Fariš iz Dragutina - dekle, Marija Stamef iz Češče vasi - dekle, Justina Gole iz Dobravice - dekle, Anica Kovač iz Približa - dekle, Dragica Lukič iz Novega mesta - dekle, Marija Skerjanc iz Gor. Jesenice - dekle, Ida Hočevar iz Pogancev - dekle, Marija Goršek iz Male Cikave - dekle, Kristina Saje s Sel - dekle, Marija Čindrič iz Kočevja - dekle, Anica Lukšič iz Jurne vasi - dekle, Ema Puhar iz Novega mesta - dekle.

Prejeli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Jožica Mohorič iz Viduševca - dekle, Marija Puhek iz Dragutina - dekle, Marija Radač iz Male Loke - dekle, Slavka Vojnovič iz Rakovnika - dekle, Pepca Staniša s Koneca dekle, Justina Pirč z Gor. Mraševega - dekle, Angelia Puhek iz Gor. Suhorja - dekle, Brigita Badiš iz Sv. Brigide - dekle, Draga Hill s Sel - dekle, Julijana Lavrič iz Salke v Novega mesta - dekle, Anica Košmrlj iz Novega mesta - dekle, Justina Golob iz Volčjih njiv - dekle, Danica Starič iz Vel. Loke - dekle, Zožja Fariš iz Dragutina - dekle, Marija Stamef iz Češče vasi - dekle, Justina Gole iz Dobravice - dekle, Anica Kovač iz Približa - dekle, Dragica Lukič iz Novega mesta - dekle, Marija Skerjanc iz Gor. Jesenice - dekle, Ida Hočevar iz Pogancev - dekle, Marija Goršek iz Male Cikave - dekle, Kristina Saje s Sel - dekle, Marija Čindrič iz Kočevja - dekle, Anica Lukšič iz Jurne vasi - dekle, Ema Puhar iz Novega mesta - dekle.

Prejeli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Jožica Mohorič iz Viduševca - dekle, Marija Puhek iz Dragutina - dekle, Marija Radač iz Male Loke - dekle, Slavka Vojnovič iz Rakovnika - dekle, Pepca Staniša s Koneca dekle, Justina Pirč z Gor. Mraševega - dekle, Angelia Puhek iz Gor. Suhorja - dekle, Brigita Badiš iz Sv. Brigide - dekle

Cvetje z dolenskih vrtov za ljubljena, draga tovariša Tita! — tak je bil pozdrav sredi Krškega polja, ko je predsednik republike obiskal brigade in ljudstvo našega okraja pretekli petek

„Spoznaj svet in domovino!“

Centralni komite LMS v dogovoru z Uredništvom Radio Ljubljana že dalj časa prireja zanimive mladinske radijske oddaje pod naslovom »Spoznaj svet in domovino«.

Pred dnevi je Okrajni mladinski komite v Novem mestu obvestil mladino, da bi sodelovala v tej zanimivi oddaji, toda zaželenega odziva ni bilo. Zato naj še posebej omenimo pomen in način sodelovanja v oddaji.

Namen oddaje je zlasti ta, da si mladina širi svoje znanje posebno na področjih, do katerih čuti največje veselje, n. pr. šport, literatura, tehnika. Vsak si bo izbral temo,

do katere čuti največ nagnenja.

Ko prijavitelj izpolni prijavnico, navede področje, v katerem želi sodelovati. Kmalu kandidata povabijo v uredništvo Radia Ljubljana in mu predlagajo snov, ki naj bi jo predelal, ker bodo iz nje končna vprašanja. Ko prijavitelj preštudira snov in se čuti sposobnega za odgovarjanje, javi svojo pripravljenost. Radio mu potem sporoči datum nastopa. Stroške nastopanja nosi uredništvo Radio Ljubljana.

Upemo, da bomo z začetkom novega šolskega leta čuli pri radijskih sprejemnikih tudi

odgovore dolenskih mladincev.

Vsi mladinci, ki žele sodelovati, dobijo še podrobnejša navodila na Okrajnem mladinskem komiteju, kjer se lahko tudi takoj prijavijo za sodelovanje.

S. D.

Visoki gost vstopa v svoj avtomobil na Glavnem trgu

Plošča na vrhu Triglava

V soboto so v »Aljaževem stolpu«, ki so ga postavili na vrhu Triglava leta 1885, slovesno odkrili spominsko ploščo, posvečeno 180-letnici prvega vzpona na najvišji jugoslovanski vrh. 26. avgusta 1778 so se namreč povzpeli na Triglav lovec Stefan Božič, bohinjski rudarja Luka Korosec in Matevž Kos ter zdravnik Lovrenc Willonitzer.

Maršal Tito z gosti pred odhodom z Glavnega trga

UTRINKI

V naselju Kronovo so predsednika Tita pričakovali na vhodu. Med brigadirji je vrelo kot v čebelnjaku... Dolgo je že tega, kar jim je tovariš Tito obljubil, da bo prišel — danes pa je tu, sredi njih.

Naselje je slavnostno okrašeno; ob vhodu visok obelisk. Pozdravi, dobrodošlica...

V kuhinji je vse urejeno in čisto. No, navzlic temu kuharji niso pričakovali visokega obiska v svojem »laboratoriju«.

Slede vprašanja o hrani. Kuharji so se pohvalili, pritrjujejo jim tudi brigadirji.

Ambulantni fant iz neke srbske brigade. Ni mogel k vhodu, da bi pozdravil goste. Zdaaj pa je ves presrečen, ko stoji maršal Tito v ambulanti.

«Kmalu mi bo boljje!» ves vzhičen zatrjuje Titu ganjeni fant.

»Kako ste, fantje?«

Prvi avtomobil na novi cesti nekje med naseljem Karteljevo in Sentjurjem. Brigadirji vzdolj trase navdušeni pozdravljajo ljubljenske predsednika.

V manjšem useku so na delu minerji, v svetlih celadah z vrtilnimi stroji v rokah.

«Kako ste, fantje?» jim zakliče Tito.

«Hvala, dobro!»

Spet naselje. Ob ozki poti vse polno mladih, razigranih ljudi. Brigadir iz koprške brigade skoči iz vrste in stisne tovarišu Titu roko... Prijazen in dobrohoten nasme.

«Pridite še, ko bo cesta gotova!» je slišati iz radostnih, nemirnih vrst.

Podobni prizori se vrste vse do konca trase.

»Druže Tito, jeli se sečaš Splita?«

»V katero naselje bo prišel tovariš Tito?«

«Bo prišel k nam?» vprašuje v Dragi, v Gmajni, Grmovlju, Kronovem... Povsod vzdolj trase ista vprašanja.

Potem obisk v skoraj vseh naseljih na tem odseku.

Brigadir v Lukovku je zatrjeval prijateljstvo, da ga bo maršal Tito gotovo prepoznal, saj mu je pred leti v imenu pionirjev v Splitu stisnil roko in mu podaril šopek.

Ko pripeljejo avtomobil do njegove skupine, zakliče brigadir:

»Druže Tito, jeli se sečaš Splita?« Pri tem mu pomaha z roko.

Tito se mu nasmeje in mu z roko veselo vrne pozdrav.

Igra in srečanje

Dež, dež v curkih in škafih. Neprehoma lije iz temnega, jeklenega jutranjega neba. Potem avtomobil. Eden, dva, deset... Nekje ob novi cesti se dogaja prvo, tretje ali že deseto dejanje.

Osebe? Pimšer, velik, masten črn. Avtomobil po cesti in kolona mladih, nasmejanih in malce mokrih mladih lic s črtnim v rokah. Vzkliki, klici. Na cesti nasmejeni obrazi v avtomobilih.

Kolona avtomobilov se pomika naprej. Zapuščena prizorišča nekoga dejanja. Igra poteka hitro, da ji komaj slediš. In njeni junaki? Beton, pesek, pesek, povsod pa mlada, nasmejana, radostna lica.

In v jeseni bo konec te čudovite igre, pri kateri se zavese ne bodo zaprle...

Slovo v Novem mestu

Dr. Marijam Breclj in Zoran Polič na avto cesti

V torek, 19. avgusta, sta obiskala mlade graditelje avto ceste tudi član zveznega izvršnega sveta dr. Marijam Breclj in državni sekretar za finance Zoran Polič. V Ivančni gorici ju je sprejel sekretar komiteja ZKJ graditeljev avto ceste Niko Belopavlič, s katerim sta si gošta ogledala že asfaltirano cesto do Medvedjeka, tam pa asfaltirano do Otočca, od tam so se podali ob trasi do Pluske, kjer posebno hito z velikim usekom, medtem ko so si pri Ponikvah ogledali veliki viadukt nove ceste, ki ga je zgradilo SGP PIONIR.

Gostje so se podali nato po trasi nove ceste do Karteljevega. Med potjo so se ustavili pri niški in koprski brigadi, ogledali pa so si tudi naselje »Sutjeska«.

Tudi naprej jih je vodila pot po trasi vse do Mačkova, odkoder so šli peš do mostu čez Lešnico. Naprej do Otočca. Na Lešnici sta se gosta goštarjavala tudi z glavnim inženjerm Cirilom Mravljom in njegovimi tovariši, ki so bili na ogledu ceste.

Lidija Sentjarc obiskala brigadirje

V soboto, 23. avgusta, je obiskala graditelje avto ceste Ljubljana—Zagreb tudi članica zveznega izvršnega sveta, tovarišica Lidija Sentjarc. V spremstvu sekretarja partijskega komiteja graditeljev avto ceste Nika Belopavliča si je ogledala več gradbišč, mladinsko naselje »Stevan Filipovič« v Sentjurju in glavni štab v gradu Otočec na Krki.

Tovariš Ranković v Kostanjevici

V ponedeljek, 18. avgusta, je okoli pete ure popoldan po Kostanjevici nenadoma zakročila vest o visokem obisku. Po Kostanjevici sicer večkrat kaj kroži, toda ta je bila resnična, zakaj podpredsednik Zveznega izvršnega sveta je obiskal kostanjevski grad. Vinarsko zadrugo in šolo.

Tovariš Ranković, ki je prišel v spremstvu sekretarja okrajnega komiteja ZKS tovar. JOZETA BORŠTNARJA in sekretarja Glavnega štaba MDB tovar. NIKA BELOPAVLOVICA, si je najprej ogledal prizorišče lanskega festivala, na katerem je ljubljanska Opera izvajala »Prodano nevesto«, letos pa bo zagrebška Gotovčeva »Era z onega sveta«. Ogledal si je nadalje gothiko in arkadna stopništa v kostanjevškem gradu, nato pa ga je osebje Vinarske zadruge sprejelo v svojem podjetju. Gostje so si ogledali prostore in naprave tega podjetja, nakar so šli v šolo.

V šoli so si ogledali najprej umetniško galerijo, potem vr-

tec, delavnico, ambulanto ter ostale šolske prostore. Tovariš Ranković se je zanimal za nekatere podrobnosti s področja prosvete in kulture Ravnatelj

menjen dolenskem ljudstvu, da pa ga letos izvajajo najvišje kulturne institucije Slovenije in Hrvaške. Posebej je tekel pogovor tudi o stikih z

ne bomo poslej več tako odrgani kot v preteklosti.

Potem je sledil ogled šolskih parkov, na kar so gostje sedli na belo brezovo garnituro. Ker smo imeli v družbi tudi arhitekta, je tovarišica Rankovičeva zanimala, naj bi dobila načrt teh klopi, ker bi tudi sama rada na svojem vrtu prav take

Z dragimi gosti v šolskem parku

šole je dragim gostom povedal, da je bilo v galeriji samo v zadnjih dveh mesecih več kot sto tujcev iz raznih evropskih držav, kar je tudi razvidno iz knjige vtisov. Zanj se pripravili poseben ciklostiran propekt, v katerem tujce seznanjajo s podatki šole in njene galerije, kakor tudi z našo kulturno in prosvetno politiko sploh.

Visoki gost se je nato zanimal za spored III. Dolenjskega kulturnega festivala, katerega mu je predsednik Priljubljenega odbora obrazložil. Povedal mu je, da je na-

mladinskimi brigadami. Ti so zelo dobri, saj brigade znajo polskati vezi z našimi ljudmi. Letošnji festival je posvečen tudi mladinskim brigadam, ki nam delajo dragoceno vez z ostalim svetom, od katerega

Potem je sledil ogled šolskih parkov, na kar so gostje sedli na belo brezovo garnituro. Ker smo imeli v družbi tudi arhitekta, je tovarišica Rankovičeva zanimala, naj bi dobila načrt teh klopi, ker bi tudi sama rada na svojem vrtu prav take

Potem je dala beseda besedo in v prisrčnem razgovoru, ki je potekal skoraj dve uri, se je visoki gost seznanil s problemi gradu kot s problemi zavoda, kakor tudi krajev, v kolikor ga o tem ni seznanili že prej tovariši iz spremstva.

Tovariš Ranković je v razgovoru preprost in zelo ljuboziv. Na vprašanja reagira zelo hitro in jasno. dovtip mu ni neznan.

Kostanjevica je bila gostom všeč, kar so nekajkrat izrazili. Tovariš Ranković je bil tudi zelo zadovoljen s šolo in je v Knjigo gostov zapisal:

»Ta šola res mora služiti za primer tako v pogledu organizacije kot vzgojnega delovanja na mlade in odrasle. Taka iniciativa zasluži samo priznanje.

A Ranković«

Dolenjski kulturni festival v Kostanjevici na Krki

V dneh od 6. septembra do 5. oktobra bo v Kostanjevici na Krki III. Dolenjski kulturni festival z naslednjim sporedom:

1. Ivan Cankar: »Hlapci«, v izvedbi Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane.
2. Razstava slovensko-hrvaškega kmečkega upora iz leta 1873; prireja Posavski muzej iz Brežic.
3. Prežihov Voranc: »Pernjakovi«, v izvedbi Prosvetnega društva Lojze Košak iz Kostanjevice.
4. Promenadni koncert godbe na pihala iz Metlike.
5. Jakov Gotovac: »Ero z onega sveta«, gostuje Opera Hrvaškega narodnega gledališča iz Zagreba. V glavnih vlogah prvakinja Beogradske Opere Valerija Heybalova in član dunajske Opere Jože Goštic, dirigira avtor.
6. Mira Puc - Miheličeva: »Svet brez sovraštva«, v izvedbi Prosvetnega društva Lojze Košak iz Kostanjevice.
7. Brigadni večer graditeljev ceste bratstva in enotnosti.
8. Marin Držić: »Dundo Maroje«. Premiera Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja.
9. Večer podlinskih slovenskih književnikov (mlada generacija): Janez Menart, Ciril Zlobec, Tone Pavček, Kajetan Kovič, Beno Zupančič in Saša Vuga.
10. Razstava podlinskih slovenskih slikarjev.
11. Večer belokranjskih ljudskih plesov v izvedbi Prosvetnega društva »Engelbert Gangl« iz Metlike.
12. Peter Hljilj Cajkovski: »Labodje jezero« v izvedbi baleta Opere SNG iz Ljubljane
13. Vokalni koncert pevskega

ljem ceste bratstva in enotnosti. Njegov namen je omogočiti preprostim ljudem, ki nimajo možnosti, da bi obiskali prireditve v naših kulturnih središčih, kvalitetne predstave.

Franjo Stiplovec: KOSTANJEVICA NA KRKI (lesorez)

14. Premiera jugoslovanskega filma »Svojega telesa gospodar« ob udeležbi pisatelja, režiserja in izvajalcev.

15. Večer jugoslovanskih ljudskih plesov. Izvaja akademska folklorna skupina »France Marolt« iz Ljubljane.

16. Večer domačih pesmi in napevov v izvedbi bratov Avsenikov s sodelovanjem igralcev radijskega Veselega večera.

Letošnji Dolenjski kulturni festival je posvečen gradite.

spored Cankarjeve »Hlapce«, Prežihove »Pernjakove«, Miheličeve »Svet brez sovraštva« itd.

Občinstvo opozarjamo, da bo v dneh festivala imela kostanjevška pošta poseben poštni pečat po načrtih ing. arh. MILANA ARNEŽA, posebne festivalne kverve, ki jih bo za to priložnost izdal Filatelistično društvo Slovenije, kakor tudi posebne znamke, ki jih bo pošta imela v prometu samo v festivalnih dneh in s posvečene Marjine Držiću, katerega 450-letnico rojstva bomo prav tako slavili v naših prireditvah.

Za vse obiskovalce bo na dan vsake prireditve donoj razvedrila v improvizirani restavraciji na prostem, kjer bo igral »Kvintet N« iz Brežic. Po možnosti bomo organizirali v tem času tudi javne televizijske predstave, tako da se naše občinstvo seznanja tudi s to vejo sodobne kulture in tehnike. Ob tej priložnosti bo izšel tudi običajni festivalski zbornik. Prireditve bodo po večini na prostem, v primerih slabega vremena pa v Domu kulture. Tako bosta »Labodje jezero« in »Večer jugoslovanskih ljudskih plesov« na polotoku ob izlitju Studene v Krko, »Ero z onega sveta« bo v »kadnem dvorišču nekdanje samostana, »Dundo Maroje« pa na arkadnem dvorišču gradu na kostanjevškem otoku. Morebitne spremembe in dopolnila bomo pravočasno objavili v tisku in radiu.

Priljubljeni odbor

Občina Videm-Krško še praznuje

- Spored za september
- Torek, 2. septembra 1958: ob 20. uri koncert mešanih zborov in solistov v domu TVD Partizan v Krškem. Na koncertu sodelujejo mešani zbor prosvetnega društva iz Zdoi, Leskovca in PD Svoboda ter oktet iz Vidma in solisti.
- Petek, 5. septembra 1958: ob 20. uri Turlistično predavanje s filmom v domu TVD Partizan v Krškem.
- Nedelja, 7. septembra 1958: proslava 75-letnice gasilskega društva Videm ob 8. uri. Slavnostna seja, nato podelitev odlikovanj in priznanj. Ob 14. uri množična operativna gasilska vaja z najmojnejšimi tehničnimi pripomočki na objektih tovarne Celuloze. Vaje izvajajo člani gasilskega društva iz Zagreba in člani garnizona JLA iz Cerklja. Po končanji vaji prešta zabava na bazenu. Igru gasilske godbe.
- Torek, 9. septembra 1958: ob 20. uri svečani zaključek praznovanja občinskega praznika v domu DLP Svoboda na Vidmu, podelitev nagrad pevskim zborom in igriškim družinam ter diplom najzastlužnejšim članom prosvetnih društev.

Nasmejan zapušča predsednik Tito spodnjo kavarno